

Johannesjuhlat 3.8.2019

Hartaushetki Liedon kirkossa

Johannes-Seura täyttää tänä vuonna 70 vuotta. Juhlakansalla oli siis tavallista juhlavampi syy kokoontua yhteen. Kauniina kesäisenä aamuna kokoonnuimme Liedon keskiaikaiseen harmaakivikirkkoon aloittamaan päivän juhlallisuudet. Kirkossa piti puheen pastori Veikko Sailola ja kanttorina toimi Lotta Paaso. Tilaisuuden päätteeksi airueet Jari Sairanen ja Pekka Teräväinen veivät kukkatervehdykset sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Aluksi alkoivat kumahdella Johannesen kirkonkellot, jotka ovat soineet juhlilla jo vuodesta 1951 alkaen Piikkiössä. Tällä kertaa ne soivat kauan antaen aikaa kuulijoiden ajatuksien liittää kauas enti-

sille kotipaikoille. Kaipaavat ajatukset koskettivat poisnukkuneita omaisia ja ystäviä, joiden viimeinen leposija on kaukana Johannesen hautausmaalla. Raskaat evakkomatkat, luopuminen kotiseudusta ja sopeutuminen vieraisiin olosuhteisiin olivat kaikki vielä monien muistoissa. Hartaushetki jatkui virrellä ”On meillä aarre verraton”. Virsi on meille tuttu jo kouluajoilta asti. Pastori **Sailola** aloitti puheensa kysymällä, kenelle kellot soivat. Samat kellot ovat soineet monille meitä edeltäneille sukupolville. Hän kosketteli puheessaan Suomen sotien aikaista historiaa. Meille karjalaisille se oli erittäin raskasta aikaa. Jälkipolvien on annettava saavutetulle vapaudelle suuri arvo. Vapauden hinta oli kallis. Sotien jälkeiset sukupolvet eivät saa unohtaa menneitä aikoja, vaan muistella niitä kiittollisuudella. Muistamisen pitää näkyä sekä sanoina että tekoina.

Huonoista asioista kumpuaa usein myös hyvääkin. Evakkojen ja evakkoja vastaanottaneiden välille muodostui myös elinikäisiä ystävyssuhteita. Saimme osaksemme monenlaista apua ja myötätuntoa. Pastori **Sailola** toivotti puheensa lopuksi siunausta juhliille. Tämän jälkeen alkoi urkuparvelta kuulua kaunista laulua. Kanttori **Lotta Paaso** esitti uskomattoman upeasti **Cesar Franckin** Panis angelicuksen (Leivästä enkelten). Lopuksi veisasimme kiitosvirren ja siirryimme ulos seuraamaan seppelten laskua.

– Liisa Katajainen –
Kuvat ja teksti

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä kukkatervehdyksen toivat Soile Suomi ja Pekka Teräväinen, airueina Riitta Kukkonen ja Arto Kesäläinen.

Kukkatervehdyksen tuojina sankarihaudalla Maija ja Jari Sairanen, airuet Hannele Kajander ja Raimo Salmi.

Pastori Veikko Sailola

Jari Sairanen ja Pekka Teräväinen.

Seuran huomion-osoitukset

Johannes-Seura palkitsi juhlapäivässään aktiivisia viime vuosien toimijoita sekä muisti myös aikaisemmin pitkään toimineita.

Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkin saivat (edessä vasemmalta) **Arto Kesäläinen**, **Riitta Kukkonen**, **Helena Reponen** ja **Terhi Reponen**. Liiton pronssinen ansiomerkki luovutettiin **Sari Auvaiselle** (oikeassa reunassa).

Johannes-Seuran oman ansiomitalin saivat **Reijo Hörkkö**, **Paavo Väntsi** ja **Keijo Pennanen**, jotka ovat kuvassa mukana sekä **Osmo Ahokas**, jolle mitali on toimitettu erikseen.

Kuva: Liisa Katajainen

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Asikkalan ja Johannesen kirkoista

s. 3

Johannesjuhlien koostetta

s. 4–7

Marraskuussa matka Johannekseen

s. 10

Juhlavuoden kirjoituskilpa

s. 12

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Matkatietoa ja mielen mietteitä

Otsikko viittaa Johannesjuhlassa suoritettuun avustajapalkitsemiseen. Lehtemme on saanut yhteisöllistä sisällön apua monelta taholta ja osaa tekstien tai kuvien toimittajista voidaan näkyvästikin kiittää. Muille lähtee samalla hiljainen kiitos. Tällä kertaa vuoden ykkösartikkeliksi poimittiin Kososen perheen värikäs päivämatka Johannekseen. Kuvaajana ja kerronnan virittäjänä oli neljän kouluikäisen joukko, isä Tatu aineksien kokoajana. Häneltä on viime vuosina saatu Karjalan mailta persoonallisia kuvia sekä suoraan arjesta koottua matkakokemusta – ohjeistustakin. Vieressä on Tatun ottama kuva avustajapalkinnosta – perhepieli Matka Karjalaan 9-vuotiaan Niilon käsissä ja nyt varmaan jo perheen yhteisessä käytössäkin.

Hartauskirjoitusten pääosa on jo muutaman vuoden ajan saatu Veikko Sailolan mietteinä. Tästä häntä avustajana muistettiin. Teemaan istuvana antina oli tuore teos, Juhani Rekolan varhaisista 1960-luvun kirjoituksista

koottu Herääminen pimeään. Rekola toimi vuosikymmenet pappina Tukholman suomalaisessa seurakunnassa. Lapsuusvuotensa hän asui suurimmalta osin isovanhempiensa luona Johanneksen pappilassa ja piti johannekselaisiin yhteyttä elämänsä ajan. – Todettakoon vielä sekin, että molempiin avustajasuuntiin lähti mukaan seuran uusi murrekoostekirjanen.

Asikkalan kirkon vaiheilta

Liisa Katajaisen retkikuvassa Asikkalan kirkko näyttäytyy komeana tiilikirkkona. Se on saman aikakauden tulosta kuin Johanneksessa, Georg Wile-niuksen suunnittelutyötä kumpikin. Ulkoasu on erilainen, mutta viereisen sivun kuvavertailu kertoo sisäisen ilmeen yhtäläisyydestä. Mittakaavakin lienee ollut ratkaiseva tekijä, sillä sekä Asikkalan että Johanneksen kirkkoon on mahtunut 1200 sanankuulijaa. Paavo Väntsin perinnehenkinen kuulijakunta laskettiin tällä kertaa kymmenissä.

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Lokakuun numeroon aineisto viimeistään 18.9. (painopv 3.10.). Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Taisto Johannes Teräväinen kuoli 22.6.2019 Turussa. Hän oli syntynyt 15.10.1930 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Inga, sisar, Marja ja Olavi, Ilkka, Ritva, Sami ja Joonas sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Lauri Pellervo Syrjäso kuoli 8.7. 2019 Turussa. Hän oli syntynyt 4.1.1939 Johanneksessa. Kaivaten ja kiittäen muistavat Riitta, Susanna, Hannu, Eemil ja Oili, sisaret ja veljet perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Paavo Johannes Toola kuoli 14.7.2019 Piikkiössä. Hän oli syntynyt 26.1.1927 Vampulassa. Kaivaten muistavat Terttu, Hannu, Pia, Mikko ja Matti, Marja-Leena, Kai, Juho ja Topias, Pekka, Mari, Eeria ja Minnea sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Rakkaamme

Eira Anita Elisabet Kaukonen

s. 18.11.1935 Johannes
k. 21.7.2019 TYKS

Keskikesän kuumuudessa
lähdit luotamme.

*Hiljeni askel, sydän uupui,
Herramme näki ja luokseen kutsui.*

Syvästi kaivaten

Sisaret Ritva, Alli ja Plrkk
sestä sisarten ja veljien
lapset perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

Rakkaamme on siunattu viimeiseen lepoon hiljaisuudessa vain perheen läsnä ollessa. Kiitoksemme osanotoista suruumme.

Rakkaani

Tauno Kalevi Kesäläinen

* 28.10.1936 Kuolemajärvi
† 26.7.2019 Littoinen

Rakkaudella kaivaten

Liisa
Ari ja Tarja
Mia ja Michael
Mona ja Valtteri
muut sukulaiset ja ystävät

*Jäi jälkeen piha hiljainen,
sen polut ja pensaat lintuineen.
Ei poluilla enää kulkijaa,
vain muistot siellä asustaa.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos myötä-elämisestä ja osanotosta.

Rakkaani

Tauno Kalevi Kesäläinen

* 28.10.1936 Kuolemajärvi
† 26.7.2019 Littoinen

*Hän äsken oli täällä.
Istuimme vierekkäin.
Ja kädet, silmät, hiukset
nuo tutut siinä näin.*

*Hän äsken oli täällä,
kuin aina ennenkin.
Puhuimme niitä näitä.
Niin häntä rakastin.*

*Hän äsken oli täällä.
Jäi varjo ikkunaan.
Nyt kaikkialta etsin
vain hänen kasvojaan*

Ikävöiden
Liisa

Siunattu omaisten ja ystävien läsnä ollessa. Sydämellinen kiitos kaikille minua suuressa surussani muistaneille.

Kuva: Esa Haltia

Huomionosoituksia

Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkin on saanut 27.4. Helsingissä pidetyssä järjestöseminaarissa **Ritva Santanen** Littoisten Karjalaiset ry:stä.

Veteraanimitalilla muistettuja

Viime lehdessä oli tietoja Valkoisen Ruusun ensimmäisen luokan mitalilla palkituista johannekselaisista veteraaneista. Täydennämme luetteloa, seuraavat henkilöt ovat saaneet saman huomionosoituksen 2016-2017.

Kaarina/Piikkiö

Luukkonen Anja o.s. Kesäläinen, Hannukkala

Pyökäri Eino, Revonsaari

Sinkkonen Toivo, Päätälä

Loppi

Myllymäki Irma o.s. Rastas, Kaijala

Merkkipäiviä

90 vuotta

21.7.2019 **Maija Ilmasti** o.s. Heinemaa, entinen Hiiren Maija Rokkalasta (kuva oikealla).

80 vuotta

22.6.2019 **Ritva Santanen** o.s. Tikka Ruskolla.

Tapahtumakalenteri

LOKAKUU

4.-6.10. Turun kirjamesut, Turun Messukeskus
<http://www.kirjamesut.fi/info/>.
Mukana alueen karjalaisyhteisöjä.

5.10. Vaahtola-Rokkala-Riionsaari –tapaaminen klo 13 alkaen Littoisten seurakuntatalolla, Kampakuja 1 Littoinen

7.10. Porin seudun johannekselaisten kokoontuminen klo 18-20 Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, osoite Juhana Herttuankatu 17, Pori.

12.10. Karjalainen kirppis klo 10-15 Turun Karjalaisten talolla, Itäpellonkatu 2 Turku (ks. sivu 12)

MARRASKUU

4.11. Porin seudun johannekselaisten kokoontuminen klo 18-20 Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, osoite Juhana Herttuankatu 17, Pori.

29.11.–1.12. Johannes-Seuran matka Viipuriin ja Johannekseen.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Syyskuu

KE 4.9.	klo 12-17
LA 7.9.	klo 11-15
KE 11.9.	klo 12-17
KE 18.9.	klo 12-17
LA 21.9.	klo 11-15
KE 25.9.	klo 12-17

Lokakuu

KE 2.10.	klo 12-17
LA 5.10.	klo 11-15
KE 9.10.	klo 12-17
KE 16.10.	klo 12-17
LA 19.10.	klo 11-15
KE 23.10.	klo 12-17
KE 30.10.	klo 12-17

Sisareni Eiran muistolle

Keskikesän kuumuudessa pysähdytti meidät viesti Eiran poismenosta, **Eira Anita Elisabet** oli nukkunut ikiuneen. Se tuntui uskomattomalta, vaikka siihen olisi pitänyt valmistautua viikon ajan, jonka Eira vietti sairaalassa.

Viesti sai ajatukset liikkeelle, kuka oikein oli Eira-täti? Kutsuin häntä usein Eira-tädiksi, vaikka hän oli sisareni ja vain muutaman vuoden minua vanhempi. Hän oli kuitenkin aina niin aikuinen, voimakas, osaavainen ja viisas. Hän tiesi kaikista asioista ja tapahtumista paremmin kuin kukaan muu.

Hän oli hieno isosisko, joka keksi meille pienemmillä aina kaikkea kivaa ja hauskaa, kuten hiihtoretkiä, mäenlaskua ja vappuretkiä metsään paistamaan lettuja. Hän oli lähellä meitä nuorempia myös silloin, kun kuljimme kolmestaan seurakunnan nuorisopiirissä, sen erilaisilla retkillä ja harrastuksissa.

Eira ei jatkanut kansakoulusta eteenpäin, vaan meni töihin jo nuorena Littoisten Tarmolan myyjättäreksi. Hän tuki näin samalla vanhempiaan perheen eteenpäin viemisessä ja muiden kouluttamisessa. Myöhemmin hän siirtyi OTK:n leipomoon ja lopuksi Centrumiin säästättäjäksi; se oli työtä, josta hän nautti ja jossa menestyi hyvin. Tiukat ajat kuitenkin johtivat siihen, että Centrumista vähennettiin väkeä paljon. Eira oli myös niiden ”poispotkittujen” joukossa, jotka pitivät yhteyttä toisiinsa aina näihin päiviin asti kuukausittain kahvikupin ääressä.

Eira ahkeroi aina kotimme pihalla hoitaen puutarhaa ja sen kasveja sekä puhdisti käytävien reunoja loputtomasti. Ne olivatkin aina siistit. Hän rakasti metsässä kuljeskelua, sienestämistä ja marjastamista. Viimeisin suru hänelle olikin, kun ei jaksanut mennä enää mustikkaan.

Eira ei perustanut omaa perhettä, vaan oli hyvin läheinen meidän sisarusperheissä. Hänellä olikin kummilapsi joka perheessä. Hän rakasti meitä kaikkia ja kutoi taukoamatta mitä erilaisimpia villapaitoja, -takkeja ja -housupukuja sekä sukkia ja lapasia loputtomasti.

Meidän sisarusten lapset muistavatkin Eiraa rakkaudella ja lämmöllä. Hän oli joulun tuojana kaikissa perheissä, vei lapsia teatteriin ja lastenjuhliin sekä vierailulle tavarataloon. Vanhin kummilapsi Jouni sai tehdä Lapissa Eiran kanssa vaelluksia, joita hän nyt muistelee kiitollisuudella. Seuraava sukupolvi muistaa hänet mustikoista, hän oli ”Mustikka Mamma” ja paras runebergintortun tekijä.

Eira oli aktiivinen jäsen Päätilän koulupiirin toiminnassa sekä Johannes-Seurassa. Hän oli se perheenjäsen, joka ylläpiti karjalaisuuttamme kertomalla meille muille asioita Karjalasta ja sukumme historiasta. Hän vei myös meidät käymään Johanneksessa.

Eira oli hillitty ja vähän varauksellinen eikä kertoillut omista asioistaan tai vaivoistaan vaan otti osaa meidän muiden murheisiin. Hän oli avulias myös kodin ulkopuolella ystäviään kohtaan, hän vieraili vanhusten ja sairaiden luona. Hän hoiti äitiämme viimeiset vuodet ja mahdollisti hänen olemistaan kotona loppuun asti.

Eiralla oli suuri leikkaus viisi vuotta sitten, eikä hän ollut kertonut vaivoistaan mitään. Leikkauksen jälkeen hän eli terveenä neljä vuotta ja vasta nyt viimeisenä vuotenaan hän tunsu väsymystä ja erilaista särkyä ja monenlaista oireilua.

Eira-sisko siunattiin viimeiselle matkalleen sisarusten perheiden läsnä ollessa pe 9.8. Eiran nimipäivänä. Muistotilaisuus olikin lämminhenkinen nimipäiväjuhla tätiä muistellen.

Kiitos kun olit olemassa
– Alli –

Kirkkokierros Asikkalaan

Luonnonläheinen, kaunistamaisemainen Asikkala kuuluu Päijät-Hämeen maakuntaan. Se sijaitsee vesistöjen yhdyskohdassa porttina Päijänteelle. Retken kohteena oli Asikkalan kirkko ja Hämeenlinnan taidemuseo.

Asikkalan ja Johanneksen viimeinen kirkko ovat arkkitehti **Georg Wileniuksen** suunnittelema. Asikkalan kirkko on valmistunut 1880 ja Johanneksen kirkko 1888.

Aluksi kuulumme oppaan selostuksen kirkkojen historiasta ja ympäristöön liittyvistä asioista.

Asikkalan aikaisempi kirkko rakennettiin 1600-luvulla, ja se sijaitsi nykyisellä hautausmaalla ja purettiin 1892. Nykyinen punatiilinen kirkko on mil-

joonan tiilen kirkko. Tiilet valmistettiin Pulkkilanharjun lähellä. Hovimaalari **Vilhelm Ekmanin** maalaama alttaritaulu siirrettiin nykyiseen kirkkoon vanhasta kirkosta. Kirkon rakennustyyli on pääosin romaaninen ja sisältää gotiikan yksityiskohtia. Tornin korkeus on 54 metriä. Kirkkoon mahtuu sanankuulijoita 1200. Kirkon parven urkujen lisäksi myös kirkon etuosassa on sähköurut. Kuorin kauniit ikkunoiden lasimaalaukset ovat taiteilija **Lauri Ahlgrenin**

käsialaa. Maalaukset pohjautuvat kolmiyhteisen Jumalan vertauskuviin. Alttarin takana molemmin puolin sijaitsevat kauniit, ikkunalliset ovet.

Kauniit kirkon sisätilat tekevät vaikutuksen valkoisuudellaan, avaruudellaan ja valoisuudellaan. Katosta riippuvat upeat, suuret kristallikruunut. Tallella ovat vielä lämmitykseen hankitut kamiinat, vaikka nykyisin lämpö tulee lattian alta. Kirkko on erityisen suosittu vihkikirkkona.

Rovasti **Paavo Väntsi** jatkoi tilaisuutta kertomalla Johanneksen seurakunnan ja kirkkojen vaiheista. Aluksi hän näytti pientä, ilmeisesti kattokruunun metalliosan palasta. Se oli löytynyt Johanneksen kirkon raunioista. Saimme kuulla Asikkalan ja Johanneksen kirkon eroavaisuuksista ja yhtäläisyyksistä. Johanneksen kappeliseurakunta perustettiin 1640-luvun alkupuolella. Kirkkoja Johanneksessa tiedetään olleen neljä, ehkä viisikin. Ensimmäinen kirkko on sijainnut Kirkkoniemessä. Vaahtolassa sijainneen Johanneksen kirkon lehtereille kuljettiin ulkokautta. Kirkkokansa saattoi lähteä pois ennen kirkonmenojen loppumista. Tämä estettiin laittamalla ovet ulkopuolelta hakaan. Ainoastaan sakastin kautta pääsi hätätilanteessa ulos. Kellotorni oli ulkoapäin erilainen kuin Asikkalan kirkossa. Kellotornissa oli kaksi erisuuruista kelloa. Isompaan kelloon oli latinaksi kaiverrettu teksti ”Jos Jumala on puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan”. Pitkänäperjantaina 1939 hal-kesi suurempi kello ja puolitoista viikkoa myöhemmin pienempi kello. Kansa aavisteli tapahtuman ennustavan sotaa. Näin sitten tapahtuikin. Talvisodassa 17.2.1940 suomalaiset pioneerit polttivat Johanneksen taloja ja räjäyttivät kirkon tornin. Tornin yläosa, joka oli puusta ja suojattu rautapinnoituksella, putosi alas kirkkosaliin. Huipulla oleva risti osoitti melkein kohtisuoraan ylöspäin. Kerrotaan pioneiri **Rajalan** sanoneen: ”Katsokaa, risti ei kaadu räjähteilläkään.” Viimeisen kauniin kirkkomme vaiheet ovat meille johannekselaisille tulleet tutuiksi myös kotiseutumatkoilla.

Matkalla poikettiin Hämeenlinnan taidemuseon **Hjalmar Munsterhjelm** näyttelyyn. Munsterhjelm oli suomalainen tunnettu maisemamaalari. Kauniiden, isokokoisten taulujen aiheet vaihtelivat maalais- ja järvimaisemista talviseen saaristoon ja öiseen kuuta-moon. Taulujen aiheita oli myös Saksan maisemista. Pihapiirin toisella puolella olevassa rakennuksessa oli näyttely ”Kotimaan kasvot”. Näissä tauluissa esiteltiin kansallista identiteettiä, Suomen kansaa ja luontoa. Näyttelyssä oli esillä Fortumin Taidesäätiön merkkiteoksia. Muutama teos oli peräisin Viipurin museon kokoelmista. Eräs retkeläinen totesi: ”Palanen karjalaisuutta tuli taas tutuksi.” Kiitokset matkan järjestäjille ja historian tietoa meille jakaneille! Hyvää loppukesää ja alkavaa syksyä!

– **Liisa Katajainen** –
Kuvat ja teksti

Uusia vanhoja kuvia Johanneksen kirkosta

Viipurilainen arkkitehti **Jalmari Lankinen** oli innokas ja osaava valokuvaaja 1920-luvulta alkaen. Hän kuvasi rakennuskohteita myös Viipurin ulkopuolelta. Noin kaksi vuotta sitten hänen poikansa arkkitehti **Juha Lankisen** perikunta lahjoitti muun aineiston ohessa näitä kuvia Etelä-Karjalan museolle. Sitä on ehditty osin digitoida. Jalmari Lankinen

oli myös värifilmin varhainen käyttäjä ja osin jo 1930-luvun kuvia on väreissä. Johanneksessa Lankinen on kuvannut vain muutamia otoksia. Onneksemme hän oli kiinnostunut kirkosta ja ajan-kohta 1936-37 oli juuri ennen siellä tehtyjä muutostöitä. Kamerakaluston tasokkuus sekä kuvaajan tarkkuus ovat tuottaneet nähtäväksi sellaisia sisäkuvia,

joita seuran arkistoissa ei ole yhtä yksityiskohtaisina ja valoisina. Kohtaamme sisäkuvan sekä alttarin suuntaan että edestä urkuparven suuntaan, ne ovat ohessa painotyön tuloksena katsottavissa. Verkossa nämä kuvat ovat katsottavissa osoitteessa **www.finna.fi** > hakusanat: Jalmari Lankinen Johanneksen kirkko. Voitte verrata vanhoja kuvia ylhäällä

oleviin tuoreisiin Asikkalan kirkko-otoksiin. Saman suunnittelijan käden-jälki näkyy. Asikkalassa voi tavoittaa tuhoutuneen Johanneksen kirkon sisäisen ilmeen ja sen myötä menneen ajan henkeä.

– **Hannu Rastas** –

Kuvaaja: Jalmari Lankinen • Oikeudet: Lappeenrannan museot/ Juha Lankisen kokoelma • CC BY-NC-ND 4.0

Johannesjuhlat 3.8.2019

”Kenelle kellot soivat”

(lyhennelmä Johannesjuhlien hartaudesta Liedon kirkossa kesällä 2019)

Ernest Hemingway kirjoitti 1940 kirjan nimeltä Kenelle kellot soivat. Saatatte muistaa myös tuon kirjan pohjalta tehdyn elokuvan, jonka pääosissa olivat **Ingrid Bergman** ja **Gary Cooper**.

Mutta tuo lause Kenelle kellot soivat ei ole Hemingwayn keksintöä, vaan se on lainaus lähes 400 vuotta vanhasta runosta.

Näin runo menee kokonaisuudessaan:

”Yksikään ihminen ei ole saari,
täydellinen itsestään;
jokainen on pala mannermaata,
kokonaisuuden osa;
jos meri huuhtelee
mukaansa maakimpaleen,
niin Eurooppa pienenee vastaavasti,
samoin kuin pienenee niemimaa
ja myös maatila,
joka kuuluu sinun ystäville
tai sinulle itsellesi;
jokaisen ihmisen kuolema
vähentää minua,
sillä minä sisällyn ihmiskuntaan;
äläkä sen vuoksi
konsanaan läheta kysymään
kenelle kellot soivat;
ne soivat sinulle.”

Kuten **John Donne** runossaan muistuttaa, me kaikki olemme tärkeitä. Jotain menetetään aina, kun yksi menetetään. Menneet polvet olivat tärkeitä ja itsenäisyydestä maksettu hinta kova: kymmeniä tuhansia kuolleita, kaksisataatuhatta sotainvalidia, kolmekymmentätuhatta leskeä. Elämässä on aina omat vaikeutensa. Sota-ajan sukupolvi teki sen, mitä pitikin – taisteli.

Raamattu lupaa meille: ”Maailmassa teillä on ahdistus, mutta olkaa turvallisella mielellä, minä olen voittanut maailman.” Sama mikä lohdutti Raamatun henkilöitä ja evakkomatkailla olleita surun ja murheen hetkinä, sama voi lohduttaa meitäkin. Herran kädessä on päiviemme määrä. Häneen me saamme luottaa ja Häneltä johdatusta pyytää. Siinä missä Hän antoi apunsa sodan ajan tiukoissa tilanteissa, Hän antaa apuaan edelleenkin. Meitä kasvatetaan taivasta varten. Siellä on evakonkin matkan päämäärä, sillä täällä meillä kellään ei ole pysyväistä asuinsijaa. Jumala kulkee meidän kanssamme. Hän johdattaa meitä, kaikki on hyvin!

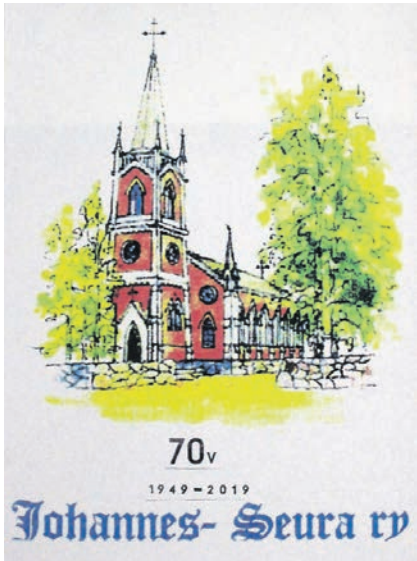
– Veikko Sailola –
Vahdon kappalainen

Päätoimittaja Hannu Rastas hauskutti yleisöä ennen Johannekselaisen avustajapalkintojen julkistamista. Kuva: Tatu Kosonen

Juhlaväki täytti salin

Onnittelujen ketju

Ennen päiväjuhlaa seura sai vastaanottaa lukuisia onnitteluja 70-vuoden toiminnasta. Niihin vastasivat puheenjohtaja **Janne Aso** ja johtokunnan jäsen **Hannele Kajander**.

Esimerkkeinä onnittelupartioista alla vasemmalla: **Aila Maijanen** ja **Kati Noponen** Kaarinan Karjala-Seurasta, **Pirkko Vihanto**, **Arja Kulmala** ja **Marjatta Valtonen** Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piiristä ja Paimion Karjalaseurasta sekä Littoisten Karjalaiset ry:n **Seppo** ja **Ritva Santanen**.

Kuvat: Sinikka Koskinen

Lietolaiset olivat osanneet mitoittaa paikkamäärän sopivasti, koulun saliin ei montakaan tyhjää sijaa jäänyt. Jo ennen virallista avautsa päästiin rakentamaan tunnelmaa **Tuula Sailolan** esittämällä karjalaisen musiikin siikermällä. Keinuvaa musiikkia hyvällä otteella.

Puheenjohtajan tervehdys toi viestin kaukaa seuran syntyhetkistä itsenäisyyspäivänä 1949 ja samalla sitäkin kauempaa menetetyt kotiseudun muistoista. Niiden ja karjalaisuuteen liittyvien kokemusten siirtoa seuraaville polville ei pidä jättää hamaan tulevaisuuteen, vaan toimeen pitää tarttua nyt. Siihen sisältöön kuuluvat Johanneksen tietojen ohella jälleenrakentamisen kokemukset. Seura järjestää marraskuussa Johannekseen matkan, joka on omistettu 80 vuotta sitten syttynneen talvisodan muistoille. Tältä osin matka ohjelmineen on ainut-

kertainen. Uudempiakin seuran asioita kuultiin eväiksi eteenpäin.

Turun Karjalakuoro oli vahvasti läsnä juhlan yhteisissä osuuksissa. Kuoro esiintyi **Heikki Tapani Korhosen** johdolla ja **Tuula Sailolan** säestyksellä tuttuun ammattimaiseen tyyliin. Lastuina laineilla, lehtinä tuulessa on aina yhtä vaikuttavaa sanomaa karjalaiselle kansalle. Karjalan Liiton puheenjohtajan **Pertti Hakasen** puhe on lehdestä luetavissa pääosiltaan. Kotiseututunteen voima oli keskeistä viestiä sovitettuna erityisesti karjalaisen juhlaperinteen ja muun yhteistoiminnan jatkuvuuteen, vaikka ajassa on aina haasteensa. Juhlan juontajana toiminut **Tuija Saura** osoitti esiintyjänlahjansa myös musiikin keinoin. Hän esitti alun perin **Beritin** laulun omana versiona – Ystäväni, muistathan. Seuran ja lehden huomionosoitukset olivat juhlan yhtenä olennaisena osuutena.

Tuula Sailola
Kuva: Sinikka Koskinen

Niistä on tarkempi tieto etusivulla sekä pääkirjoituksessa. Puheenjohtaja riensi vielä kutsumaan johannekselaiset koolle Kaarinaan ensi kesän tapaamiseen, minkä jälkeen onnistunut juhlahetki päätettiin Maammelauluun.

Johannesjuhlat 3.8.2019

Pertti Hakasen Juhlapuhe Johannesjuhlassa

Kuva: Liisa Katajainen

”Kotiseutu ei ole ainoastaan paikka, maisema tai näköala. Se ei ole ainoastaan kylä, kaupunki, kukkula tai järvenranta. Se on samalla osa meidän syvintä itseämme.”

Tällä tavoin kuvaili Suomen satavuotisen historian merkittävimpiin kirjailijoihin lukeutuva **Eino Leino** kotiseudun merkitystä ihmiselle. Minusta se on erittäin hyvin sanottu. Kotiseutu todellakin on syvällä arvopohjassamme. Se kertoo meille, keitä me olemme ja mistä me tulemme. Tämä tunne on meidänkin saanut tänään palaamaan ajatuksissamme sotavuosien tapahtumiin kuin sotien jälkeisiin vuosiin – aina näihin päiviin saakka.

Tuolloin suuri osa suomalaisista joutui pakon edessä sotaa paetessaan luopumaan rakkaasta kotiseudustaan. Osalle lähtö tuli kiireesti henkensä uhalla, osa ehti ottamaan mukaan kotieläimiä ja pakkaamaan mukaan kaiken sen, minkä jaksoi kantaa. Aivan varmaksi voimme kuitenkin sanoa, että kenellekään ei lähdön hetki ole ollut helppo. Suru on ollut sanoin kuvaamattoman suuri kotitien pään jäädessä selän taakse.

Sodan jälkeen evakkojen uudelleen asuttaminen alkoi ja koko Suomen yhteiskunta oli tässä mukana tavalla tai toisella – olit sitten asutuspaikkakunnalta tai aivan toisaalta.

Uusien asuinsijojen löytäminen oli myös teillä johannekselaisilla edessänne, kuten sadoilla tuhansilla muilla Karjalan evakoilla. Teidät asutettiin tänne pääsijoituspaikkakunnille Varsinais-Suomeen Kaarinaan, Lietoon, Paimioon ja Piikkiöön.

Nämä paikkakunnat ovatkin vuorovuosina Johannes-juhlien pitopaikkoina jo vuosikymmeniä keränneet teidät ympäri Suomen viikonloppuviettoon yhdessä.

Kuluvan vuoden itsenäisyyspäivänä tuleekin kuluneeksi 70 vuotta Johannes-seuran perustamisesta. Silloin on päätehtäväksi linjattu perinnetyölle niin Johannesjuhlien järjestäminen vuosittain kuin Johannekselainen-lehden toimittaminen.

Tästä vuosikymmeniä kestäneestä kulttuuri- ja perinnetyöstä onnittel

teidän yhteistä Johannes-seuraanne ja Johannekselainen-pitäjälehthänne sekä tietenkin myös Teitä jokaista toimijaa ja jokaista johannekselaista.

Tästä vuosikymmeniä kestävästä työstä osoituksena tänäänkin täällä Liedossa on Teidän vahva läsnäolonne juhlistamassa Teille ja suvuillenne tärkeätä päivää.

Tämä viikonloppu on kesän yksi vilkkaimpia pitäjäjuhljen vieton ajankohtia, ainakin seitsemän pitäjää juhlistaa omaa historiaansa. Minä ehdin osallistua näistä kahteen – täällä Liedossa tänään ja huomenna Vihdissä Heinjoki-juhlaan.

Olen monta kertaa ajellessani autolla erilaisiin pitäjäjuhlisiin tuumailut, että missään vaiheessa näitä juhlia tai ylipäätään kulttuuriamme ei saa tässä yhteiskunnassa alkaa pitämään itsestään selvytyksenä. Helposti jo vuosikymmeniä jatkuneet juhlaperinteet, juhlat ja kansankulttuuri alkavat tuntua ikiliikkujalta, mutta todellisuudessa sen takana on erittäin voimakasta jatkuvaa työtä.

Jokaiseen juhlaan, jokaiseen kokoukseen tai jokaiseen kotiseutumatkkaan liittyy aina valtava määrä näkymätöntä työtä, joka ansaitsee tulla näkyväksi. Itse pidän karjalaisten suurimpana voimavarana juurikin työteliästä, toimeliasta, monipuolista ja puheliasta kulttuuria. Karjalaiset ovat aina eläneet yhteiskunnassamme niin värikkäästi, että edes sotavuosien jälkeen Karjala-kysymyksen ollessa tietynlainen tabu, ei kulttuurimme liekki ole sammunut. Oikeastaan päinvastoin olemme osoittaneet, että

pystymme vastaamaan maailman muutokseen erittäin avoimesti.

Tästä olisi mahdollista koko yhteiskunnan ja yhteiskunnallisten päättäjienkin ottaa mallia. Nykyisin maailman muuttuessa yhä hektisemmäksi, yksilöitä ja yksilökeskeisiä arvoja korostavammaksi, on syytä katsoa myös sitä voimaa, joka löytyy yhteisöistä.

Ja karjalaiset, jos ketkä, ovat elävä esimerkki tästä. Kaikkia todennäköisyyksiä vastaan me kokoonnumme yhä pitäjäjuhlisiin, vaikka varsinaiset pitäjät ovat jo kymmeniä vuosia sitten jääneet rajan taakse, aivan toiseen valtion. Kaikista sukulaistemme vastoinkäymistä ja vastatuulista huolimatta olemme tänäänkin kokoontuneet tänne Lietoon vaihtamaan kuulumisia ja nauttimaan hyvästä musiikista, esityksistä, ruoasta, puheista ja seurasta. Täällä tiivistyy se karjalaisuus, johon näen koko toimintamme perustuvan.

Joka päivä on enää yhä vähemmän ja vähemmän joukossamme heitä, joilla on suoraa ensikäden tietoa pakkoluovutettujen alueiden, pitäjien ja kylien elämämenosta. Siksi koenkin, että karjalaisen kulttuuriryön merkitys kasvaa jatkuvasti. Niin jokaisen meidän kuin Karjalan liitonkin on tuotava jatkuvasti suuremmalla äänellä esiin karjalaista kulttuuria osana suomalaista identiteettiä.

Kulttuurityöhömmä liittyyviä haasteita ei myöskään saa jättää mainitsematta. Suurin niistä on mielestäni Karjalan Liiton jäsenmäärän kehitys ja seuraavien sukupolvien liittäminen osaksi sitä. Ilman vahvaa jäsenpohjaa ei kattojärjestömmekään ole riittävän vahva viemään karjalaisuuden viestiä eteenpäin. Pitäjaseurojen mukanaolo tässä kokonaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Tiedän seuranne johtokunnan viime aikoina keskustelleen useasti myös teidän seuranne asemasta Karjalan Liitossa ja arvioineen Liittomme uudistuksia. Hyviin lopputulemiin olette onneksi päätyneet, se on koko karjalaisen perheen ja teidän johannekselaisten etu ilman muuta! Karjalan Liitto toimii valtakunnallisena järjestönä ja kaikkien meidän karjalaisten eduksi – voimamme ja tarpeemme asioille ja toimenpiteil-

lemme lähtee aina jäsenseuroistamme ja niiden jäsenistä – Teistä, hyvät kuulijat.

Liitonkin on kuitenkin ajassa kehittyttävä ja toivonkin, että uudistusasiat otetaan mahdollisuuksina täällä eri seuroissa eikä niitä nähtäisi niinkään pakkotoimina. Niitä ne eivät ole.

Meidän on onnistuttava tarjoamaan avoimesti yhä useammille ja useammista elämäntilanteista tuleville tapahtumia, joiden avulla uudet jäsenet löytävät tiensä järjestöömme. On mentävä ihmisten luokse ja välitettävä heistä ihmisinä. On uskallettava reilusti vielä tulevaisuudessakin olla karjalainen ja osoitettava muille mitä se ja siihen liittyvä positiivinen elämänsenne on. Tällä tavoin tieto kulkeutuu sukupolvelta toiselle pitäen kulttuurimme näkyvänä yhteiskunnassa. Esimerkiksi täällä Liedossakin valitettavan harva ihminen tietää, kuinka upeita ja lämminhenkisiä juhlia karjalaiset ja heidän jälkeläisensä vuodesta toiseen järjestävät.

Viestimme, että Karjalaisuus koskettaa kaikkia. Aivan kaikkia. Se on lähtemätön osa jokaista suomalaista, koska se on lähtemätön osa suomalaista identiteettiä. Karjalan kulttuuri on samalla suomalaisuuden kulttuuria. Järjestämämme tapahtumat eivät ole vain meitä varten, vaan kaikkia niitä, joita kiinnostaa omat juuret ja maamme yhteinen kulttuuriperintö.

Karjalaisten on lisäksi mielestäni edustettava turvallista yhteisöä, joka tuo yhteiskuntaan terveitä ja lähimmäisen rakkautta korostavia arvoja. Niitä ei näe enää nykypäivänä tarpeeksi. Syrjäytymisluvut ovat korkealla ja useat tippuvat pois yhteiskunnan verkostosta. Ennustankin, että karjalaisuuteen liittyvä arvomaailma, taipumus selvittää vaikeuksista ja tapa ottaa avoimesti toiset huomioon, tulevat olemaan vielä kovaa valuuttaa tulevaisuudessa. Varsinkin pitkällä tähtäimellä.

Vahvan kenttätöön ja avoimen jäsenhankinnan lisäksi on myös Karjalan Liiton pystyttävä muuttumaan ajan hengessä. Olen kiertänyt puheenjohtajakaudellani eri Karjala-piireissä ympäri Suomen kuulostelemassa tunteja ja mielipiteitä näistä muutoksista. Haasteet

ovat olleet yhdessä tunnustettuja ja niihin pyritään yhteistyössä vastaamaan. Voima on ollut aina karjalainen toimintakulttuuri ja sen avulla selättämme haasteemme myös nyt.

Haasteista huolimatta näen karjalaisuuden ja Karjalan Liiton tulevaisuuden erittäin kirkkaana. Tiedän, että ahkera ja elämänmyönteinen kulttuurimme antaa valtavaa selkänöjää koko järjestön toiminnalle, vaikka eteemme sattuisi minkälaisia vastoinkäymisiä tahansa. Sukulaistemme rankat kokemukset ovat yhdistäneet tätä porukkaa sellaisella tavalla, jota eivät aivan pienet nykypäivän murheet hetkauta. Mitä kovempi on vastatuuli, sitä sitkeämpi on karjalainen.

Karjalan Liittomme täyttää ensi vuonna 80 vuotta, juhluvuosi tulee näkymään laajasti koko Nyky-Suomen alueella. Yhteisöllisyys karjalaisten keskuudessa tullaan varmuudella huomioimaan eri puolilla maatamme ja uskon että saamme mukaan kulttuuriperintömme matkaan myös Karjalan heimon ulkopuolista väkeä.

Siksi karjalaisuus on ja pysyy osana satavuotiasta Suomea ja uskallanpa väittää, että myös osana vielä kaksisataavuotiastakin Suomea. Nimittäin karjalaiset ovat niin vahvasti kotiseutuaan rakastaneet ja niin suurella tahdolla tätä maata rakentaneet, ettei se jää ikinä unholaan. Kansankulttuurimme on ollut niin keskeisessä osassa muodostamassa isänmaamme identiteettiä, että sen vaikutus on yksinkertaisesti lähtemätön. Niin kauan, kun on olemassa Suomi ja suomalaisuus, on olemassa myös rajantakainen Karjala ja karjalaisuus.

Tänään täällä Liedossa meidän tehtävämme on ottaa kaikki irti siitä hetkestä, jonka saamme yhdessä jakaa karjalaisuuden merkeissä. Siten kunnioitamme edeltävien sukupolvien työtä ja niitä uhrauksia, joita he tekivät jättäessään taakse kotiseutunsa. Tänään olemme palanneet muistoissamme juurillemme. Tänään kunnioitamme perintöä, joka kulkee sydämissämme.

Vielä kerran kiitos ja hyvää loppukesää ja lähestyvää syksyn aikaa Teille jokaiselle läheisineen – pidetään toisitamme huolta.

Johannesjuhlat 3.8.2019

Päiväjuhlan avaintoteuttajat Tuija Saura, Jari Sairanen ja Tuula Sailola.
Kuva: Sinikka Koskinen.

Päätoimittaja Rastas luovutti Veikko Sailolalle Johannekselaisen avustajan kirjalahjat.
Kuva: Sinikka Koskinen

Turun Karjalakuoro komeassa kokoonpanossaan. Kuva: Sinikka Koskinen

Mennyttä tarkasteltiin ja tulevaa suunniteltiin Hörkön sukuseuran vuosikokouksessa

Johannesjuhlilla pidettiin perinteiseen tapaan sukuseuran vuosikokous parinkymmenen hengen voimin.

Puheenjohtajaksi valittiin seuran puheenjohtaja **Reijo Hörkkö** ja sihteeriksi **Kaija Sipilä**. **Leena** ja **Seppo Pentti** valittiin pöytäkirjantarkastajiksi.

Vuoden 2018 toimintakertomuksen mukaan erilaisia tapahtumia järjestettiin useita. Niistä mainittakoon luontoretki Paimion luontopolulla 10.6. ja karjalaisen ruokien kurssi 20.10. Tämän vuoden suunnitelmassa mainittu Viipurin ja Johanneksen matka toteutui touokuussa, ja **Heikki Kesäläiselle** lähetet-

tiin kiitokset Viipurin-kiertokävelyn reittiehdotuksesta. Syksyksi on tulossa **Google earth** -karttakatselu Johanneksen pitäjästä yhdistettynä DNA-sukututkimustulosten tarkasteluun. Keskustelussa nostettiin esiin erilaisia matkaehdotuksia, mm. Allegro-junalla Viipuriin ja Tallinnan-matka. Hallitus käsittelee ehdotuksia aikanaan.

Vuoden 2018 tilinpäätös ja toiminnantarkastajan lausunto esitettiin ja tilinpäätös hyväksyttiin sekä tilivel-

vollisille myönnettiin vastuuvapaus. Jäsenmaksun suuruudeksi hyväksyttiin entinen 5 euroa. Sukuseuran viirejä ja standaareja on saatavissa taloudenhoitaja **Pirkko Vihannolta**.

Hallituksen erovuoroiset jäsenet **Sari Scimone** ja **Kaija Sipilä** valittiin uudelleen. Toiminnantarkastajaksi valittiin uudelleen **Hanni Lehti** ja varalle **Rauno Hörkkö**.

– Kaija Sipilä –

Esityslistaa tutkitaan vuosikokouksessa. Kuva: Kaija Sipilä

Syyskokous kesäisesti

Seuran tulevaa vuotta linjattiin perinteisesti juhlapäivänä pidetyssä syyskokouksessa. Paikalla oli viime vuosien mitta-kaavan mukaisesti yli 70 osallistujaa.

Puheenjohtaja **Janne Aso** avasi kokouksen ja käsitteli puheenvuorossaan ajan-kohtaisia toteutuneita tai esiin nousevia aiheita. Karjalan Liiton ja yhdistysten jäsenmaksulaskutuksen keskittäminen on ollut huolen aiheena, mutta asiassa on otettu aikalisä eikä juuri tällä hetkellä mikään ole muuttumassa. Seuran toimisto on asuntoyhtiössä, johon kuuluva liikesiipi on tuottanut ongelmia muutamien vuosien ajan. Tilanne on nyt paremmin yhtiön omissa käsissä ja jatkosta kuullaan aikanaan. Sovetskin hallinto saattaa vaalikuviossa kokea muutoksia, niitä seurataan ja pidetään yhteyksiä yllä. Uusi myönteinen tieto, on Johanneksen miesten kansallispuvun valinta laajemmin Viipurin seudun kansallispukuprojektin malliksi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin päätoimittaja **Hannu Rastas**, sihteeriksi seuran sihteeri **Soile Suomi** sekä pöytäkirjan tarkastajiksi **Tuula Costiander** ja **Tapani Mellanen**. Kokouksessa päätettiin pitää seuran jäsenmaksu 15 euroa ennallaan ja vahvistettiin ensi vuoden toimintasuunnitelma sekä talousarvio johtokunnan esitysten mukaisina. Ensi kesän Johannesjuhlien paikkana on vuorossa Kaarina ja silloin on myös aika juhlia pitäjälehtemme 70-vuotista tai-

valta. Taloudenhoitaja **Tapio Hännisen** esittelemässä talousarviossa rakenteet olivat ennallaan, seuran toiminta aikaisempaan tapaan vilkasta ja menot lievästi tuloja suuremmat. Lehden tilaushinta nousee 5 eurolla lähinnä kohonneiden postituskustannusten takia.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet **Riitta Kukkonen**, **Pirkko Mäki**, **Pekka Saaristo** ja **Hannele Kajander** valittiin uudelleen toimikaudeksi 2020-2021. Varajäsenistä **Helena Reponen** sekä **Hannu Lenkkeri** valittiin uudelleen, **Yrjö Ahjosaaren** tilalle nimettiin **Tapani Mellanen** ja **Vesa Mäen** tilalle **Atte Mäki**. Toiminnantarkastajina jatkavat **Heimo Kukkonen** ja **Pirkko Kanervo**, heidän varahenkilöinä **Pirjo Amper** sekä **Kaisa Ylhä**. Johtokunta päättää aikanaan toimikuntavaihdosten ja kokouksut päätettiin aikaisemman käytännön mukaisesti julkaista Johannekselaisen lisäksi sanomalehti Karjalassa.

Kokousasioiden jälkeen kuultiin **Pekka Teräväisen** tiedotuspuheenvuoro elokuisesta Asikkalan kirkkoon tutustumisesta ja samalla käynnistä Hämeenlinnassa taidenäyttelyssä. Matkalle oli vielä paikkoja vapaana.

– Hannu Rastas –

Kiitos Liedolle

Taas ol lietolaiset
panneet parastaa
ko hyö kutsuit meijät
sinne juhlimaa.
Joukolla myö tultii
nii ol mukavaa
ko kuunnella myö saatii
sitä puhheen porinaa.

Emännille kiitokset
ei nälkäseks jäant kukkaa
ko piirakkoita riitti viel
myö ostettii niit mukkaa.
Laulut männiit hyväst
kyl hyö nuotit tuntoo
ja mitallitkii jaettii
se kyssyy henkist kuntoo.

Iha Karjala liitost ast
puhuja meil saatii
hänel ol sana hallussa
ko tulevaisuutta hää laati.
Nii kivat muistot Liedosta
nyt meijä mielee jäi,
ens vuon myö sit tavataa
tuol Kaarinassa päi.

– Seija Kaiti –

Johannesjuhlat 3.8.2019

Helena Vahala o.s. Kouvonen lainasi kotiseututoimikunnan Helge Toivoselle perhealbumiaan Johannes-kuvien digitoitua varten. Pohdinnassa oli myös, mistä ensimmäiset Kouvoset Johannekseen tulivat. Kuva: Sari Scimone

Sari Scimone ja Leena Pentti pohtivat dna:n saloja. Kuva: Sinikka Koskinen

Koivistolaisten edustajina juhlilla olivat Seija ja Eero Ahtikari. Kuva: Sinikka Koskinen

Helena Kosonen ja Leena Johansson selvittelevät isälinjoja Markku Komosen kanssa. Kuva: Sari Scimone

Kiskosen veljekset etsivät sukujuuriaan Marjatta Haltian tiedostoista. Kuva Sari Scimone

Pirkko Mäki palvelutehtävässään myyntipisteellä. Kuva: Tatu Kosonen

Jää silmät kyyneliin

Armoton sota riehui suloisessa Suomessamme ja kosketti lähes jokaista perhettä jollakin tavalla. Karjalankannas, tuo onnellisten kultamaa, sai kokea sodan kauhut ehkä voimalisemmin kuin mikään muu alue suomessa. Karjalainen kansa joutui pakenemaan kodeistaan, vaikka sydämet vuotivat verta. Oli jätettävä synnyinseudut, koti, rakkaat metsät ja järvet, kun vihollinen lähestyi vääjäämättä.

Minun aikani ei ollut tulla vielä tähän maailmaan. Niinpä jäin osattomaksi tämän sodan hädästä, kauhusta, tuskasta ja pakomatkasta.

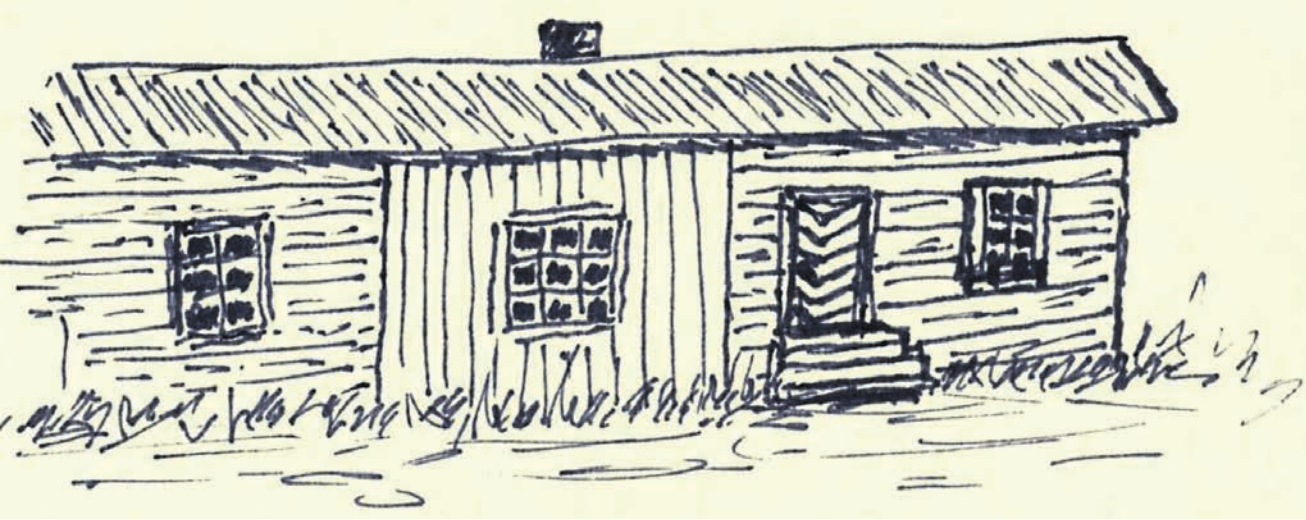
Oli marraskuu 1939. Pakkanen paukkui jo ankarasti ja lunta oli paljon. Pienessä Johanneksen pitäjän Hylkiälän kylässä tunnelma oli jännittynyt. Sotilaita alettiin majoittaa kyliin, ja isoista kivistä tehtiin tankkisteitä. Hevosia piti luovuttaa puolustusvoimien käyttöön. Sotaan ei kuitenkaan haluttu uskoa.

Johanneksen kirkolle ja sieltä Uuraan satamaan. Viipurinlahti ylitettiin laivalla, josta jatkettiin junalla Pulsan asemalle. Siellä väki hajaantui eri puolille Suomea. Meidän matkamme jatkui junalla Savon rataa pitkin Haukivuoren asemalle. Siellä evakot majoitettiin jollekin koululle ja muutamaan maalaistaloon. Toiset jäivät paikkakunnalle kevääseen asti, mutta meidän tiemme kulki Mikkelin Salosaareen. Asunnoksi tuli maalaistalon pihapiirissä oleva pitkä, huonokuntoinen rakennus, jossa oli

lirikkoaikana.

Kotiin palannut isä piti avantoa auki, että jäätietä kulkevat evakot saisivat juottaa siinä hevosiaan. Saaren ja mantereen erotti toisistaan kapea, matala salmi. Talvella kuljettiin jäätä pitkin ja kesällä tarvittiin venettä. Matalan veden aikaan salmen voi ylittää kahlaamalla.

Mikkelin pommitukset jatkuivat ankarina. Peläten katsoimme, miten taivas muuttui punaiseksi roihuavista tulipaloista vain muutaman kilometrin päässä Salosaaresta. Usein laivueita

Evakkokotimme Mikkelin Salosaaressa. Meidän asuntomme talon oikeassa päädyssä.

Sitten 30.11. tuli tieto, että vihollinen oli ylittänyt rajan. Varhain aamulla, joulukuun kolmantena päivä kello kolme, tuli kyläläisille aikainen herätys. Suojeluskunnan toimesta käytiin taloissa antamassa kehoitus valmistautua pikaiseen lähtöön. Kokoonumispaikaksi oli määrätty Koskijärven koulu. Sinne tuli ehtiä jo kello kuudeksi. Ne, kenellä oli hevonen, lähtivät sillä, muut haettaisiin kuorma-autolla. Mukaan sai ottaa vain sen, mitä jaksoi kantaa ja parin päivän eväät.

Kylään jäi vain muutama henkilö huolehtimaan karjasta. Illan pimetessä tyhjennettiin navetat ja eläinten pakomatka alkoi pakkasessa pitkin lumisia kyläteitä. Pienkarjaa ja rakkaita lemmikkejä jäi navettoihin, joillekin annettiin armahtava loppu. Karjanajajat yrittivät pitää lehmät tiellä, mutta suuri osa karjasta karkasi metsiin säikähtäessään lentokoneita ja pommitusten ääniä. Jotkut palasivat takaisin kotiin, missä niitä odotti surullinen kohtalo. Niinpä monen perheen lehmät eivät koskaan päässeet evakkotietä kauemmas.

Tuska rinnassa Helvi-äiti herätteli lapset ja alkoi pukea pienimmäisiä. Oli talvi ja lämpimiä vaatteitakin tarvittiin. Monta kerrosta laitettiin takkeja ja housuja, ettei tarvitsisi niin paljon kantaa. Isommat saivat reput selkään ja sinne varavaatteita ja eväitä. Äidin tehtäväksi jäi huolehtia lapsista kuin kanaemo poikasistaan.

Ratian perheessä lapsia oli viisi. Vanhin Annikki 8 v., Tapio 7 v., Ahti 6 v., Lea 3 v. ja Ellen juuri täyttänyt vuoden. Isä oli sen ikäinen, ettei hänen tarvinnut mennä rintamalle, mutta hänen täytyi jäädä työtehtäviin kylälle.

Meidän navettaan jäi kaksi lehmää, eikä niiden kohtalosta sen jälkeen tiedetty mitään. Olivatko päässeet evakko-taipaleelle vai jääneet sodan jalkoihin? Navettoihin jätettyjä lemmiä sotilaat lypsivät ja saivat niistä maitoa, mutta lopulta niiden elämä päättyi, kun ne joutuivat teuraiksi.

Kuorma-autolla päästiin sitten kokoonumispaikkaan Koskijärvelle. Sinne oli koottu kaikki lähikylien lapsiperheet ja vanhukset. Tähän ryhmään kuuluvat evakuoitiin ensimmäisinä. Täyteen tupatulla linja-autolla matkasimme

monta asuntoa peräjälkeen. Meillä oli asuttavanamme pieni keittiö ja kam-mari. Sotatalvena pakkaneen paukkui ankarana ja laudoista tehty rakennus oli hatara ja huoneet kylmenivät. Onneksi keittiön iso leivinuuni antoi tarpeellista lämpöä talvipakkasiin. Siitä, mistä isä ja äiti hankkivat polttopuut, ei ole tietoa. Tällaisissa olosuhteissa eli seitsenhenkilöinen perhe puolitoista vuotta.

Talo sijaitsi saaressa, ja asiointi mantereelle tuotti vaikeuksia varsinkin ke-

lensi matalalla kotimme yläpuolella ja jouduimme pakenemaan talon perunakuoppaan.

Siskoni muistaa tätä aikaa ja kertoo näin: ”Kun lentokone lähestyi, kantoi isä pienimmät juosten suojaan kellariin. Lea-sisko jäi viimeiseksi kannettavaksi. Kun kone oli jo melkein päällä, piti isän heittäytyä Lean kanssa mahalleen lumihankeen. Matalalla lentävästä koneesta ammuttiin, mutta onneksi ammuksot eivät osuneet.”

Sitten saimme asuttavaksemme pienen mökin Kyläsaaresta.

Kevään ja kesän koittaessa elämä helpottui. Ei tarvinnut kärsiä kylmästä ja lapset saivat kirmaista rauhassa ulkona. Puutetta oli kyllä kaikesta, niin ruuasta, vaatteista kuin taloustavaroistakin. Jäivähän koko perheen tavarat Hylkiälän kylän rakkaaseen kotiin. Mitään ei ehditty ja saatu ottaa mukaan. Äiti oli taitava penninvenyttäjä ja osasi taikoa melkein tyhjistä jokaiselle päivälle jotain vatsantäytettä. Lapset kuluttivat paljon vaatteita ja kasvoivat niistä ulos. Isompien vaatteet kulkeutuivat pienemmille. Niitä paikattiin ja parsittiin ja taas ne olivat käyttökelpoisia.

Varsinkin isällä oli pohjaton ikävä kotikarjalaan, ja ikävissään hän kirjoitteli runoja. Niistä hän sai lohtua ikävänsä. Runoista kuvastuu se toivo, että kerran vielä pääsisimme takaisin kauniiseen Karjalaan.

Syksyllä 1940 perheen kolme vanhinta lasta aloitti koulun. Sairilan koulu oli mantereella salmen toisella puolella. Se toimi kaikkien lähiseutujen lasten opintona. Sinne kulki nyt matka Annikilla, Tapiolla ja Ahdilla. Kelirikkoaikana oli kulku salmen yli haastavaa. Joskus täytyi isän avustaa ja etsiä turvalliset ylityspaikat.

Elämä jatkui Salosaaressa välirauhan solmimisen jälkeen. Toukokuussa 1941 tapahtui perheessä muutoksia. Äiti pyöräyttäisi kohta kuudennen lapsensa. Saunassa ei voinut synnyttää, joten isän piti lähteä soutaan viemään äitiä mantereen puolelle Visulahteen. Siellä johonkin maalaistaloon oli perustettu tilapäinen synnytyspaikka evakkoäideille. Onneksi jäät olivat jo sulaneet, elettiin toukokuun puoltaväliä. Olin kiltti tyttö ja ymmärsin pysyä äitini vatsassa, ettei tarvinnut syntyä venepakolaiseksi. Niinpä putkahdin tähän maailmaan 16. toukokuuta 1941. Parin päivän päästä isä teki uuden soutumatkan ja haki vaimonsa nyytteineen kotiin. Rappusilla sisarukset jo odottelivat ja saivat ihmeteltäväkseen elävän nukan.

Koti oli siivottu ja pullaakin oli leivottu. Ilmeisesti isän hankkima nais-

apulainen huolehti lapsista sillä aikaa, kun äitiä ja uutta perheenjäsentä haettiin. Lea-siskoni muistaa, että äidin tultua uusi nyytti laitettiin kammarin sängyn päälle ja sisarukset kävivät pöröttämässä vauvan kiharaista, tummaa tukkaa. ”Synnytyssairaalassa” kättilönä toimiva nainen olikin sanonut vauvalle: ”Mitäs se Ratian karvapää huutaa?” Kotona keittiön pöydällä oli tarjolla pitkiä makaroneja ja pullapitkosta leikattiin palasia juhlan kunniaksi. Tällaiset herkut olivat harvinaisia.

Elämä jatkui puutteellisena. Nyt oli yksi lapsi enemmän elätettävänä. Äidillä ei riittänyt maitoa pienelle. Äidin kertoman mukaan minulle annettiin suolasilakan häntää imeskeltäväksi, kun itku ei loppunut. Isä seurasi tiiviisti Suomen ja koko maailman rauhatonta tilannetta. Pelko uudesta sodasta tuntui hyvin mahdolliselta. Niinpä hän teki päätöksen muuttaa turvallisemmille alueille länteen.

Olin vain parin viikon ikäinen, kun vaelluksemme jatkui Mikkelin Salosaaresta Porin Kyläsaareen. Pian tämän jälkeen isän aavistukset toteutuivat, kun jatkosota alkoi 25.6.1941.

Aluksi saimme paikan tyhjillään olevasta koulusta. Sinne oli majoitettu evakkoja jokaiseen luokkaan. Yhteisenä keittiönä toimi koulun keittola. Mahtoi siinä tungosta olla, kun kaikki äidit toivat pannunsa ja kattilansa hellalle. Äidin kertoman mukaan evakot tulivat hyvin toimeen keskenään. Olihan heillä kaikilla pakolaisen leima otsassaan.

Isä kävi töissä Porissa. Äiti hoiteli huushollia ja lapsiaan. Hän sai viljeltäväksi pienen peltotilkunkin, josta saatiin ruuan jatketta perunoista ja juurikasveista. Vanhimmat lapset aloittivat koulun Kyläsaaren koulussa.

Elämän täytyi jatkua. Toivo sodan loppumisesta kangasteli jokaisen rinnassa. Pääsisimmekö takaisin omaan, rakkaaseen Karjalan kotiin?

– Ella Heino –

Koulun korkeilla rappusilla otettiin valokuvia ja niinpä meidän perhekin asetettiin potrettiin. Siinä kuopus on elämänsä ensimmäisessä valokuvassa äidin turvallisessa sylissä, ymmärtämättä mitään pahasta maailmasta. Meidän onneksemme saimme pitää isänkin luonamme.

Suomen sotasurmat 1914–1922 -tietokantaa päivitetään

Ylikangas myös vaati perusteellista jatkotutkimusta vuoden 1918 uhreista, ja keväällä 1998 Suomen hallitus käynnisti tutkimusprojektin, jonka tuloksena syntyi 5.3.2002 avattu ja 19.5.2004 päivitetty Suomen sotasurmat 1914–1922 -tietokanta. Se on – virheistään ja puutteistaan huolimatta – ollut tärkeä lähde kaikessa uudemmassa sisällissotaa käsittelevässä tutkimuksessa.

Lokakuussa 2018 Kansallisarkisto aloitti opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen turvin projektin, jonka tavoitteena on mm. korjata mahdollisimman suuri osa tietokannassa olevista sisältövirheistä. Tietokantavirheitä korjataan Kansallisarkistossa säilytettävän lähdeaineiston ja tutkijayhteisöltä saatujen korjauspyyntöjen pohjalta. Myös ns. suurelta yleisöltä saapuneet ja saapuvat oikaisut hyödynnetään korjaustyössä.

Johanneksen osalta pyydetyt oikaisut

Myös Johanneksen osalta on Kansallisarkistoon välitetty pyyntö tutkia ja oikaista esiin tulleita tapauksia. Kyse on tietokannassa mainitusta teloitetusta **Edvard Pukista** sekä kolmesta kadonneesta henkilöstä, joiden nimet puuttuvat tietokannasta. He ovat **Konsta Karhu**, **Anton Kesäläinen** ja **August Koli**.

Konsta Karhun nimi esiintyy kuolinilmoituksessa, jonka Uraan työväenyhdistys julkaisi sodan jälkeen Kansan Työ-lehdessä ja jossa Karhun sanotaan kadonneen Viipurin valtauksessa. Hänen asuinpaikkansa oli tiettävästi Kivitokee. Hannukkalasta kotoisin olleen Anton Kesäläisen kerrotaan lähteneen viemään heinäkuormaa punaisille, eikä hän siltä reissulta koskaan kotiin palannut. August Koli oli Johanneksen työväenyhdistyksen sihteeri. Hänenkin kerrotaan kadonneen tietymättömiin.

Ilmiselvä virhe tietokannassa näyttää olevan Niemelässä asuneen Edvard Pukin kohdalla. Hänestä tietokannassa on seuraavat tiedot: Pukki, Edvard Juhonp., työmies, s. 20.1.1883, kuollut 1918, kuolinkunta Viipuri, murhattu.

Niko Hörkön laatimassa Johanneksen terroritilastossa taas sanotaan, että vuonna 1883 syntynyt Edvard Pukki Niemelästä oli naimisissa ja että hänellä oli neljä alaikäistä lasta. Pukki oli saha-työläisten ammattiosaston jäsen lähes vuoden ajan ja liittynyt punakaartiin maaliskuussa 1918. Pukki oli vangittu kapinan loputtua ja teloitettu Viipurissa. Surmaaajaa ei tiedetä. Isän kuoltua perheen toimeentulo oli Hörkön mukaan ”huonoa”.

Ensimmäiset Suomen sisällissotaa koskevat tieteelliset tutkimukset eli Jaakko Paavolaisen teokset punaisesta ja valkoisesta terroristista ilmestyivät vuosina 1966–1967 ja vankileireistä vuonna 1971. Jussi T. Lappalaisen ”Punakaartin sota” ilmestyi puolestaan vuonna 1981. Kuitenkin vasta Heikki Ylikankaan ”Tie Tampereelle” vuodelta 1993 oli tutkimus, joka romutti myytin vapaus-sodasta ja toimi tiennäyttäjänä nostaen sisällissotatutkimuksen uuteen nousuun.

On ilmeistä, että Johanneksessa on asunut (ainakin) kaksi Edvard Pukkia, joista toisella oli yksi, toisella neljä lasta. Toinen teloitettiin vuonna 1918, ja toinen, 20.1.1883 syntynyt Edvard Pukki kuoli 23.11.1926 ja haudattiin Johannekseen. Hänellä oli sisällissodan aikana vain yksi lapsi.

Sotasurmat tietokantaa aikoinaan laadittaessa terroritilastot olivat tärkeä tietolähde ja niiden antamaa tietoa pidettiin luotettavana. Niko Hörkkö ei Pukin syntymäajasta tiennyt muuta kuin vuoden. Vaikuttaa siltä, että tietokantaan on päätenyt väärän henkilön tiedoista Juhonp. sekä syntymäpäivä ja kuukausi, sillä tuskinpa nämä kaksi Edvardia olivat samana päivänä syntyneet. Mahdollista tietysti myös on, että Hörköllä oli murhatusta Edvard Pukista väärä syntymävuosi, joka sitten johti harhaan sotasurmatutkijaa.

Tällä hetkellä Sotasurmat tietokannassa sisällissodan uhriluvuksi ilmoitetaan vielä 19.5.2004 päivitetty kokonaisluku 36 640 henkeä, joista punaisia on 27 038, valkoisia 5 179 ja muita 4 423. Teloitettuja, ammuttuja,

murhattuja punaisia on 7 370, valkoisia 1 424. Suurin yksittäinen ryhmä ovat vankileireillä nälkään ja tauteihin nääntyneet 11 652 punaista. Kadonneita punaisia on 1 767, valkoisia 46.

Uusi päivitys muuttaa varmaan useimpia lukuja, vaikka kaikkien uhrien kohtaloa ei varmaan koskaan pystytä selvittämään. Useita tutkimuksia tehnyt ”kuoleman kirjanpitäjä” **Tauno Tukkinen** sanoo, että hämäräksi jääviä tapauksia on valkoisissa kuitenkin paljon vähemmän kuin punaisissa.

Johanneksen väkiluku ennen sotia eri lähteissä

Vanhin ja virallisin tieto Johanneksen väkiluvusta 31.12.1939 on Tilastokeskuksen julkaisemassa Suomen tilastollisessa vuosikirjassa. Siinä väkiluvuksi ilmoitetaan 10 303 henkeä. Tilastokeskus on Suomen ainoa viranomainen, joka on perustettu tilastointia varten. Se tuottaa vuosittain valtaosan Suomen virallisista tilastoista, kuten esimerkiksi väestömäärästä.

Erkki Paavolaisen vuonna 1958 ilmestyneestä teoksesta ”Sellainen oli

Karjala” Johanneksen väkiluvuksi on ilmoitettu 9 368 henkeä. Väentiheydeksi Johanneksessa Paavolainen ilmoittaa 43,1 henkeä neliökilometrillä. Koiviston kauppalan ja maalaiskunnan yhteisen väentiheyden hän sanoo olleen 36 henkeä neliökilometrillä. Epäsuhta lukujen välillä on Paavolaiselta jäänyt huomaamatta.

Vuodelta 1965 on puolestaan **Seppo Simosen** teos ”Paluu Karjalaan. Palautetun alueen historiaa 1941–1944”. Hän ilmoittaa Johanneksen väkiluvuksi 6 339 henkeä – tuhansia pienemmän määrän kuin edellä mainituissa kirjoissa.

Jo Huunola-kyläkirjaa 1990-luvun lopulla tehdessä huomioni kiinnittyi eri lähteissä olleisiin eroihin. Arvioin Tilastokeskuksen luvun sisältävän 3 764 Uuraansaarella ja Pukinsaarella asunutta, jotka edelleen kuuluivat Johanneksen seurakuntaan, vaikka alueliitoksen kautta olivat jo viipurilaisia. Mistä luvun sain, sitä en enää muista, mutta Johanneksen väkiluvuksi tuli Huunola-kirjaan vähennyslaskun jälkeen 6 539 henkeä.

”Jäi vain nimi sankaria” valmistellessa otin yhteyttä Tilastokeskukseen ja

selvitin Johanneksen ongelmaa ja vuoden 1932 alussa tapahtunutta alueliitosta Johanneksesta Viipuriin. Tarkistusten jälkeen Tilastokeskus vahvisti, että Johanneksen henkikirjoitettu väestö vuoden 1939 alussa oli 6 377 asukasta ja vuoden 1940 alussa 6 322 asukasta. Tilastokeskuksen kanssa käyty kirjeenvaihto löytyy Johannes-Seuran arkistosta.

On tietenkin mahdoton sanoa, miten virhe aikoinaan pääsi Tilastokeskuksessa pujahtamaan virallisiin tilastoihin. Joka tapauksessa taustalla on vaikuttanut Johanneksen erityislaatuinen tilanne, se että alueliitoksessa uuteen kuntaan siirtyneet jäivät entisen kotikuntansa seurakunnan jäseniksi. Varmaan Johanneksessa on asunut myös kirkosta eronneita ja siviilirekisteriin kuuluneita. Voi vain arvailla, mitenkä heidän määränsä väkiluvussa otettiin huomioon vai otettiinko ollenkaan.

Hämmästyttävää kyllä, hiljan julkaisussa teoksessa ”Evakkotaival – Karjalan siirtoväen tarina” Johanneksen väkiluvuksi ilmoitetaan 10 500 henkeä. Mistä luku lienee saatu, kun lähteenä kuitenkin on käytetty ”Jäi vain nimi sankaria”. Joko tekijät eivät ole luottaneet johannekselaisten omiin lukuihin tai sitten tieto väkiluvusta on jäänyt kokonaan lukematta.

Näin näyttää Johanneksen asukasluku edelleen jatkavan vaihtelevaa eloaan. Tilastokeskuksen antamiin uusiin lukuihin on kuitenkin nyt uskominen. Ei Johanneksen kylistä vuonna 1939 mil-lään löytynyt 9 368 saati sitten yli 10 000 asukasta. Sen osoitti mennä vuosina myös **Pellervo Mäkinen** laskiessaan kylä kylältä Johanneksen asukasluvuksi 6 298 henkeä. Pellervo Mäkisen, Seppo Simosen ja Huunola-kirjan luvut osuivat jo hyvin lähelle oikeaa.

Erehtyminen on inhimillistä

On tietysti niin, että kaiken tekemisen takana on ihminen. Ja ihminen on erehtyväinen. Virhe syntyy helposti ja jää elämään kirjojen lehdille. Sen tiesi aikoinaan jo **Mikael Agricola**, joka muistutti lukijoita: ”Ele polghe kiriaa quin Sica, waicka henes on wehe wica” eli nykykielellä: ”Älä polje kirjaa kuin sika, vaikka siinä on jokunen vika”. Jos jostain löytyisi tietokirja ilman yhtään ainoata virhettä, sitä voitaisiin varmaan pitää uuden maailman kahdeksantena ihmeenä.

– **Pirkko Kanervo** –

Hyvästi koti ja Kaijala

Kevät 1944 jäi viimeiseksi Kaijalassa. Kaksi vuotta oli kulunut ja koulu oli jo loppunut. Odotimme innolla kesää ja minulla oli erityinen jännityksen aihe. Olimme Railin kanssa, vanhemmat tietysti siinä mukana, suunnitelleet, että tulemme pyrkimään oppikouluun. Kesäkuun alussa kaikki muuttui ja nämä haaveet sai unohtaa. Viipurin pommitukset lisääntyivät ja kouluja siirrettiin muualle. Lopulta koulujen toiminta loppui kokonaan. Raili oli äitinsä ja veljensä Joukon kanssa lähtenyt takaisin sukulaisien luokse Ruokolahdelle. Kylässä alkoi liikkua outoja miehiä, lienevätkö olleet sodasta karanneita tai desantteja, lapsen mielessäni pohdin. Levottomuus lisääntyi ja taistelut olivat jo niin lähellä, että välillä tykkien jylinä kuului meille Kaijalaan asti.

Kesäkuun 17. päivänä kaikki muutui. Edellisenä päivänä äiti ja täti olivat istuttamassa kaalintaimia ja minä olin siellä mukana. Maa aivan kuin vapisi ja tykkien jyske kuului selvästi. Näistä kokemuksista minulle jäi ikuinen inho ilotulituksia kohtaan, joiden pauke tuo

mieleeni aina näinä kesäkuun päivinä kuulemani tykkien jylinän.

Ei haluttu uskoa, että meidän on pian lähdettävä. Aikuiset yrittivät viimeiseen asti käyttäytyä normaalisti ja jatkaa kesken olevia töitä. Isä sovitti vielä edellisenä iltana talomme ikkunanpokia paikalleen. Pian meille lapsillekin kuitenkin selvisi, että koti on jälleen jätettävä. Veljeni Niilo piilotti keinuhevosensa ja siskoni Ritva keinuutuolinsa navetan vajaan heinien alle. Veljemme Pentti oli ne heille valmistanut joululahjaksi. Muistan sisarusteni katkeran itkun, kun heidän käsket tiin jättää lelut. Hevoskärryihin haalittiin tavaraa mitä nyt saatiin mahtumaan, taikinatiinut olivat täynnä leipiä. Meidän oli käsketty ottaa mahdollisimman paljon ruokaa mukaan.

Kesäkuun 16. ja 17. päivien välisenä yönä joku tuli hakkaamaan ikkunaan ja kertomaan, että meidän on lähdettävä kiireesti. Äitini muisteli myöhemmin tätä kauheaa viestiä: ”Vieläks te tääl olette, lähtekää jo! Ryssät on jo Kuolemanjärvellä!” Meidät lapset laitettiin istumaan hevoskärryihin. Minulla

oli olkalaukku, jossa olivat valokuvat. Kärryille isä heitti päällimmäiseksi kullaisen täkin. Toisen hevosen kuormassa oli lypsyämpäreitä, siivilöitä ja lehmille jauhoja. Siihen oli määrä ottaa sellaisen naapureitten lypsytarvikkeet, joilla ei ollut omaa hevosta. Lehmiä sidottiin kärryihin kiinni, pienet vasikat täytyi jättää. Viipuriin ei ollut enää menemistä, vaan meidän tuli kiertää oikotien kautta Sommeeseen. Se oli meille tuttu tie, menimme aina talvisin sitä kautta mummolaan Ylä-Sommeeseen. Nyt siellä vallitsi täysi kaaos. Kuka talutti pyörää nyytti tarakalla, suurin osa kulki apostolin kyydillä. Siellä jossain Sommeen lähellä tuli ilmahyökkäys ja isä veti kukikkaan täkin yllemme suojaksi. Taivaalle ilmestyi venäläisiä hävittäjiä, jotka lensivät ylitsemme. Viltin suojista kuulin, kuinka isä sanoi äidille: ”Kuullaan nyt sitten kaikki yhdessä...” Meille ei käynyt tässä kuinkaan, eikä pommituksessa onneksi tainnut kukaan mukaan kuolla. Suuren osan matkasta me isoimmat lapset jouduimme kuitenkin myös kävelemään. Minulla oli paperikankaiset kengät, joissa oli pahvimassasta tehnyt pohjat. Ne hajosivat jo alkumatkasta kastuttuaan. Uusia

kenkiä ei saanut, ja muistan kävelleeni muun muassa Lappeenrannan kaupungin läpi paljain jaloin. Niin taivallettiin kilometrejä ilman kenkiä.

Vanhimmat veljeni Pentti ja Veikko eivät olleet tällä matkalla mukana, sillä he olivat liittyneet IS- poikiin. Veikko kuului viimeisiin Kaijalasta lähteneisiin, sillä heidän vastuullaan oli tarkastaa, ettei kylään jäänyt ketään. Toinen veljeni Pentti puolestaan oli jo helmikuussa kutsuttu asekoulutukseen Saarenpäähän. Hän oli sitä 1926 syntynyttä ikäluokkaa, jotka joutuivat Teikarin saaren taisteluihin. Nämä muistetaan yhtenä jatkosodan kovimmista paikoista. Kaijalan poikia olivat Teikarin taisteluissa veljeni Pentin lisäksi Kauko Loikas, Toimi Hiiri ja Jalo Kosonen. Heidät pelasti merestä saksalainen syöksyvene miehistöineen.

Toisesta evakkomatkastamme päällimmäisenä mieleeni on jäänyt vieläkin voimakkaana tuntuva pelon ja ahdistuksen tunne. En lapsena asiaa aivan ymmärtänyt, mutta surin tietysti kodin jättämistä. Lapsesta vanhempien menetyksen tuska oli kauheaa katsottavaa. Vanhempani eivät tästä menetyksestä toipuneet koskaan. Äidilläni olisi ollut vielä 90-luvun alussa mahdollisuus mat-

kata takaisin Karjalaan. Hän ei kuitenkaan tuon viimeisen lähtöimme jälkeen halunnut koskaan palata katsomaan sitä hävitystä. Hän tahtoi muistaa Kaijalan aina sellaisena kuin se oli ennen sotia. Myös tälle 10-vuotiaalle tytölle on jäänyt ikuinen kaipuu Kaijalaan.

Tämän ja monet muut tarinat Kaijalasta ja sota-ajasta olen kertonut jälkipolville. Olemme puhuneet myös nykyisestä maailmantilanteesta ja pakolaisuudesta ja niistä tämän päivän lapsista, jotka ovat joutuneet sodan jalkoihin ja jättämään kotinsa. Lapsenlapseni kanssa käyty keskustelu: ”Onks sut joskus hylätty?” kysyi 5-vuotias Heikki. ”Ei ole, meillä oli aina äiti, vaikka isä oli sodassa”, vastasin. ”No pakolainen sä ainakin olet”, totesi Heikki asiaa hetken pohdittuaan. Niin, sellaiseltahan se vähän tuntuu vieläkin, lähes 80 vuoden jälkeen.

*Jo Karjalan kunnailla lehtii puu
Jo Karjalan koivikot tuuhettuu
Käki kukkuu siellä ja kevät on
Vie sinne mun kaiho pohjaton*
(Jo Karjalan kunnailla lehtii puu/
Valter Juva)

Näin muisteli entinen **Kuren Helinä**.

Pikkujoulumatka Viipuriin ja Johannekseen 29.11.-1.12.2019

Johannes-Seuran pikkujoulumatka

Alustava matkaohjelma:

Matkan aikataulu, reitti ja ohjelma

29.11. (perjantai) Turku-Paimio-Helsinki-Vaalimaa-Viipuri

Turku/linja-autoasema, Läntinenkatu (tilausajolaituri)	7.00
Kaarina/ent.Paraisten tienhaara	7.15
Piikkiö/Shellin pysäkki (110-tien varressa)	7.25
Paimio/Vistamatkat, Vistantie 24	7.35
Salo/Piihovi (bussiruudut, tarvittaessa)	8.00
Lohja/ABC (tauko)	8.40-9.10
Helsinki (tarvittaessa)	
Karhula/ABC-Amiraali (tauko, ruokailumahdollisuus)	11.50-12.50
Vaalimaa/ Ylä-Urpala tullit	n. 13.40-14.40
Viipurin Veikot (ostoksia+ rahanvaihtoa)	n. 14.45-15.20
Viipuri/Hotelli Viipuri, majoittuminen	n. 16.20
Päivällinen	19.00

30.11. (lauantai) Viipuri/ Johannes

Aamiainen hotellissa. Voit jäädä kaupunkipäivälle Viipuriin tai lähteä Johannekseen, lähtö hotellilta klo 10.00. Johannes-ohjelma avoin. Iltapäivällä paluu Viipuriin. Päivällinen klo 18 Pyöreässä tornissa.

1.12. (sunnuntai) Viipuri-Vaalimaa-kotimatka

Aamiainen hotellissa. Huoneiden luovutus ja tavarat bussiin 10.30 ja vielä kauppatorille, josta lähtö 12.00 Vaalimaalle, jossa tullit ja ostokset taxfreessä. Paluureitti sama kuin tulomatkallakin. Tarpeelliset tauot matkalla (Karhulassa ja Lohjalla). Turun seudulla olemme 21 tienoilla.

Matkan hinta 269 €/hlö + viisumi 77 €, sisältää seuraavat palvelut:

- ◆ bussimatka ohjelman mukaan Vistamatkojen bussilla
- ◆ majoitus Viipurissa hotelli Viipurissa H-2 huoneissa, H-1 lisämaksu 45 €
- ◆ aamiainen x2 ja päivällinen x2
- ◆ Johannes-Seuran edustajan ja Vistamatkojen kuljettajan palvelut
- ◆ Viisumipaketti / ryhmäviisumi, sen sähköinen siirto, viisumipalvelu keskuksen palvelumaksu + Fennian matkustajavakuutus.

Lisämaksusta:

- ◆ H1-huoneliä 45 € (Jos ilmoittaudut yksin, varaudu maksamaan H1 lisä)
- ◆ mahdolliset pääsymaksut (esim.Viipurin kirjasto) tai muut palvelut

Ilmoittautuminen 30.9. mennessä.

VARAA MATKASI LIISALTA puh. 040 - 7410425 tai liisa.katajainen@gmail.com tai toimistostamme 02 4775600 tai matkatoimisto@vistamatkat.fi!

Varausmaksu 100 €/henk. ilmoittautumisen jälkeen

Loppumaksu 169 €/henk. + 77 €/henk. (22.10. mennessä):

Saat ilmoittautumisen jälkeen matkatoimistosta varaus- sekä loppumaksulaskut. Anna ilmoittautumisen yhteydessä sähköpostiosoitteesi (jos ei sitä ole, sitten postiosoite), jotta voimme lähettää Sinulle laskut ja matkakirjeen. Kirjeessä on mukana esitetyt viisumikaavake ja täyttöohje, täytä se ja palauta Vistamatkat, PL 81/ Vistantie 24, 21531 PAIMIO 22.10. mennessä

Viisumia varten tarvitaan myös:

- ◆ hyvälaatuinen passikopio kuvasivuaukeamasta
- ◆ 1 kpl hyvälaatuinen vaaleataustainen värillinen passikuva (ei 6 kk vanhempi)

Tarkista, että passisi on voimassa 6 kk matkan jälkeen ja että se on ehjä.

Matkan hinta perustuu 1.8.2019 vallinneisiin hintoihin, määräyksiin ja valuuttakursseihin sekä sovittuun minimilähtijämäärään, niiden muuttuessa pidätämme oikeuden muuttaa hintoja vastaavasti.

Vastuullinen matkanjärjestäjä matkatoimisto Vistamatkat Oy.

Tuutha sie taas !

Terveisin Johannes-seura ja Vistamatkat.

Johanneksen muistoja

– K.A. Aukee toimi pappina Johanneksessa 1924-32 –

Kesäkuun alussa 1924 muutin siis Länsi-Suomesta kauas Itä-Suomeen Karjalan Kannakselle. Syy muuttoon oli se, että Johanneksesta sain pikkuisen pappilan kodikseni ja varsin hyvät palkkaedut. Suomenlahden ranta, jolla pappila sijaitsi ja hyvät kalavedet houkuttelivat myös sinne muuttamaan.

Sekä kirkkoherran että virallisen apulaisen pappilat sijaitsivat liki toisiansa noin 100 metrin päässä meren rannasta tuuheiden puistojen keskellä. Apulaispappilan seinustalla, sen eteläpuolella, oli apulaisen kasvitarhamaa. Heti sen aidan takaa alkoivat Nobel-yhtiön omistaman Kirjolan kartanon

laajat salaojitetut pellot, joiden takana seisoi komea tiilikirkko ja vanha hautausmaa. Saman merenlahden rannalla kuin pappilatkin, noin 300 metriä länteen päin, oli ollut Nobelin toinen kartano, Lahden hovi. Siinä oli asunut insinööri Ludvig Nobel. Kartano oli palanut kesällä 1911 ja sen mukana insinöörin kaksi lasta. Vain pihan toisella laidalla ollut työväen asuinrakennus oli säästynyt tulipalolta, mutta ei siinäkään kukaan enää asunut. Kartanoa ympäröinyt laaja puu- ja kukkatarha oli jätetty pahasti villiintymään. Puoliksi rannalle, puoliksi meren päälle oli aikoinaan suurin kustannuksin tehty sepelistä

ja hiekasta tenniskenttä, jota reunusti punaisista kiilakivistä muurattu korkea sokkeli.

Merenlahden pappilan vastaisella rannalla oli kaunista sekametsää kasvava korkeahko Pikonmäki. Sen louhikoiselle rannalle oli raivattu tasainen leveä kävelykäytävä, joka päättyi niemen kärkeen Rakokivelle. Kivi oli saanut nimensä siitä, että se oli aikoinaan haljennut keskeltä kahtia. Samalla puolen lahtea kuin pappilatkin, noin 200 metrin päässä pohjoiseen päin oli laivalaituri, jonne poikkesivat Viipurista tulevat ja sinne menevät rannikkolaivat.

Kirkonkylä, jonka nimi oli Vaahtola, oli pienehkö harvaan asuttu, mutta kaunis. Kauppaliikkeitä oli vain yksi osuuskauppa. Toripäiviä pidettiin keran viikossa. Lauantai-iltapäivät olivat

liikennevilkkaita. Silloin näet palasi laivoilla Uuraasta paljon maakylien työmiehiä, jotka olivat olleet viikon siellä lastaustöissä. Miesten vaimot tai pojat olivat tulleet rantaan heitä hevosilla vastaan.

Kirkonkylän rannasta länsiluodetta kohden levittäytyi laaja merenlahti, jolta avautui länteen erittäin kaunis Luurinsalmi mantereen ja useitten saarten välissä. Salmen rannoilla kasvoi laajoja kauniita tammimetsiä. Mantereella kasvat metsät kuuluivat Kirjolan kartanolle ja osa saarilla kasvavista pappilalle. Salmen länsipäässä avautui laaja Räihälän selkä, jonka takana oli Revonsaari. Sen pohjoispäästä näkyi aava ja rannaton meri.

Johannekseen tultuani oli pikkupappilassa pantu alulle peruskorjaukset.

Minä sain isossapappilassa asunnon ja täsihoidon. Rovasti Gummerus oli silloin jo vähän vaille 75-vuotias, pitkän iän väsyttämä mies. Hunen ruustinnansa Johanna (Lilli) oli samanikäinen, muuten hyvyssä voimissa, mutta heikkokuuloinen. Hän käytti käyrää metallitorvea kuunnellessaan. Minun puheeni hän kuitenkin kuuli aika hyvin. Siitä johtui, että sain ahkeraan olla hänen puhe-kumppaninaan.

Pappilaan tultuani oli siellä kesälomalla yksi rovastin pojista tuomari Armas Gummerus Vaasasta rouvan- ja kahden lapsensa kanssa. Vähän myöhemmin tuli rovastin tytär leskirouva Verna Rekola mukanaan poikansa Juhani. Kotiapulaisena talossa oli Alajärveltä kotoisin ollut Elsa Hämeenniemi. Rovasti oli tuonut hänet mukanaan muuttaessaan Alajärveltä Johannekseen.

Johannes oli suuri ja väkirikas seurakunta. Asukkaita oli yli 10000, puolet mantereella ja puolet saaristossa. Mantereella oli viljava Rokkalan-jokilaakso, jonka keskivaiheilla sijaitsi suuri Kaijalan kylä. Saarista oli väkimmäinen Uuraan saari, jossa oli Pohjoismaiden suurin sahatun puutavaran lastaus- ja vientisatama. Siellä oli vakinaisia asukkaita noin 3000, mutta kesäaikaan siellä saattoi olla yli kaksinkertainenkin määrä väkeä. Toiseksi suurin saari oli Revonsaari, jossa oli useita väkiriikkaita kyliä. Tällaisen suuren seurakunnan sain nyt hoidettavakseni. Rovasti luopui pian seurakuntatyöstä jättäen sen minun hoitooni.

Johannes oli varsin vaikeahoitoinen pitkien ja hankalien saaristomatkojen tähden Hengenvaarallistakin niillä oli monesti kulkea. Työtä lisäsi vielä muuttamat seurakuntalaisten erikoistavat. Minun aikani ei tuotu pappilaan, kirkkoon tai sakaristoon eikä edes naapurisiin ainoatakaan lasta kastettavaksi. Kaikki oli käytävä kotona kastamassa. Niinpä ensimmäisellä käynnilläni Uuraassa kastoin yhtenä päivänä 14 lasta ja kaikki kotona, lisäksi kävin muutamien vanhusten luona.

Värikäs joukko piknikillä Auran rannalla

Koko tuuletusjoukko pelimannin ympärillä. Kuva: Lennu Yläneva

Ratian siskokset Kolmikesälästä tuulettivat Johanneksen naisen sinisävyistä vanhaa kansallispukua, Hannele Kajander ja Riitta Kukkonen valmistamia uusia savakkotyyppejä pukuja.

Turussa tuuletettiin kansallispukuja sunnuntaina 11. elokuuta Aurajoen rannalla tuomiokirkon kohdalla. Muina vuosina Turun Kansantanssin ystävien ryhmä on soutanut kirkkoveneellä paikalle, mutta tänä vuonna epävakaan sään takia soudu jäi pois.

Paikalle kerääntyi piknikille vähäisestä satelusta huolimatta iso joukko kansallispukuisia tai johonkin puvun asusteeseen pukeutuneita. Vilttien päällä nautittiin kahvia ja muita virvokkeita. Silmänruokaa oli paljon: saatiin ihaila eri pitäjien kansallispukuja. Myös

Kuva: Arto Kesäläinen

Johanneksen naisen puku oli vanhana ja uutena versiona nähtävissä.

Tunnelmasta vastasi pelimanni **Veikko Lahtonen** harmonikansoitollaan. Värikästä väkeä ja pientä tanhuesitystäkin seurasi joukko paikallisia tapahtumasta kiinnostuneita ja myös joukko japanilaisia turisteja.

Kalevalaiset Naiset ry. aloitti kansallispukujen tuuletuspiknikin Imatralla 5.8.2010, ja sen jälkeen tapa on levinnyt eri puolille Suomea. Idea kehitettiin ns.

kansallispuvun syntymäpäivästä, jona pidetään elokuun 5. päivää. Tuona päivänä vuonna 1885 keisari **Aleksanteri III** ja keisarinna **Maria Feodorovna** vierailivat Lappeenrannassa. Tapahtuman kunniaksi kahdeksan kansallispukuista neitoa toi keisarinalle lahjaksi veneen soutamalla. Perää pitäneellä neitosella oli yllään Jääskén puku. Soutajien puvut edustivat Suomen eri maakuntia. Hallitsijaparia oli vastassa rannalla yli satahenkinen kansallispukuinen joukko.

– Kaija Sipilä –

Elokuussa Loimaalla vietettiin Kurkijoen pitäjäjuhlita kahden päivän mitataaavalla. Niistä ensimmäinen oli omistettu pitäjälehti Kurkijokelaisen 70-vuotisen taipaleen muistamiseen. Lehden julkaisijataho Kurkijoki-Säätiö (aluksi pitkään Kurki-Säätiö) oli perustettu jo vuonna 1946 ja oma lehti oli yksi perustavoitteista. Toteutumista jouduttiin kuitenkin odottamaan useita vuosia, sillä maassa vallitsi paperipula eikä lehden rahoituspohja ollut selville. Syksyllä 1949 asiat alkoivat näyttää mahdollisilta ja löytyi rohkeita toimijoita. Sen vuoden puolella ilmestyi kolme numeroa ja ilmoittajien sekä tilaajien määrä antoi eväät jatkaa. Loimaan seutu oli kurkijokisten uusi kiinnekohta elämään ja Kurkijokelaisesta tuli alueelle vankka paikallislehti, ilmestyminen oli pitkään jokaviikkoista. Nyt lehteä tehdään kaksi numeroa kuukaudessa eli se on edelleen kaikista karjalaisista pitäjälehdistä tiheimmin ilmestyvä ja matkansa varrella monin muodoin palkittu.

Johannekselaiselle tämä Kurkijokelaisen synty oli erityisen merkittävää. Joulukuussa 1949 perustetun seuramme säännöissä lehtijulkaisu oli yksi keskeisistä tavoitteista. Jo keväällä seuraavana vuonna johannekselaisten nimetty työryhmä lähti Loimaalle tutustumaan pitäjälehtien tekoon ja

sieltä saadun esimerkin voimin omaan hankkeeseen edettiin kesään mennessä. Yhteys ilmeni konkreettisesti niinkin, että lehtemme painopaikaksi valikoitui sama Loimaan Kirjapaino ja pysyi siellä ensimmäisen vuosikymmenen.

Olin näillä perusteilla Kurkijokelaista onnittelemassa. Tervehdysten vastaanottajina olivat Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Pekka Ahokas** sekä päätoimittaja **Helena Sulavuori**. Kävi ilmi, että puheenjohtajan omat sukujuuret juontavat äitinsä puolelta Johanneksen Kaijalaan **Loikaan** sekä **Väntsin** sukuihin. Johannekselaista yhteyttä toi myös **Timo Väntsin** Kysymyksiä Karjalasta -esitys, joka oli sen päivän aikaan katsottavissa kahteenkin kertaan.

Juhlaillan ohjelmassa keskeisenä runkona olivat Ämmät äänessä. Kolmen taitavan naisesiintyjän ryhmä kuljetti Kurkijokelaista vuosikymmen kerrallaan kohti nykypäivää. Ajankuvaa saatiin pukeutumisen, tapahtumien sekä musiikin keinoin vaihe vaiheelta. Muutakin lehtimuistelua oli kuultavissa ja ilta päättyi paikallisella termillä nurkatansseihin. Paikallisen koulun salissa nurkat olivat aika etäällä toisistaan, mutta se oli tarpeenkin ottaen huomioon juhlaan osallistuneiden määrän.

– Hannu Rastas –

Haluaisitko kertoa evakkomatkamuistoistasi?

Olen tutkija Siirtolaisuusinstituutissa Turussa ja tutkin, miltä kotinsa jättäminen ja evakkomatka on tuntunut sen kokeneille. Minua kiinnostaisi kuulla muistoistasi nimenomaan matkan aikana. Millaisia tuntemuksia ja muistoja on jäänyt mieleen kotoa lähdöstä ja evakkomatkasta? Mitä kokemus on merkinnyt sinulle henkilökohtaisesti? Jos olet kokenut evakkomatkan kahdesti, minua kiinnostaisi kuulla molemmista evakkomatkoista.

Tutkimus on osa laajempaa, viisivuotista (2018-2023) hanketta, jossa tutkitaan myös muissa yhteyksissä kodistaan paken edessä muuttaneiden matkamuuistoja (ml. myöhemmin aikoina tulleet kansainvälisiä pakolaisia).

Tutkimus tehdään niin, että haastattelen sinua ja teen muistiinpanoja siitä, mitä olet kertonut. Nauhoitan haastattelun luvallasi. Haastattelu tehdään paikassa, joka sopii sinulle, ja siihen aikaan, kun sinulle sopii. Haastattelu kestää arviolta 1-3 tuntia. Jos annat luvan, haastattelusi luovutetaan arkistoon tutkimuksen päättyttyä.

Tutkimustani rahoittaa Suomen Akatemia. Jos kiinnostuit, ota yhteyttä minuun sähköpostitse tai puhelimitse. Annan mielelläni lisätietoja.

Akatemiatutkija, dosentti
– **Johanna Leinonen** –
Siirtolaisuusinstituutti
sähköposti: johanna.leinonen@utu.fi • puh. 0400 296 909

Sairaset ja Sairasten jälkeläiset!

Sairasten sukuseura etsii tietoja ja sukuselvityksiä Johanneksen alueen Sairasista. Pienikin tieto voi olla meille tärkeä. Tai jos olet kiinnostunut tutkimaan Johanneksen Sairasia, ota yhteys.

– **Sari Suurinkeroinen** –

sari.suurinkeroinen(at)gmail.com, puhelin 050 3414 944
Sairasten sukuseura ry

Juhlavuoden kirjoituskilpa

Johannes-Seuralla on juhlavuosi ja lehtemme täyttää samoja tasavuosia ensi kesänä.

On erityisen hyvät perusteet järjestää monipuolinen kirjoituskilpa. Aihe on vapaa, samoin kirjoituksen pituus tai tyylilaji. Voit rustata runoakin tai liittää mukaan kuvia, piirroksia mieleesi mukaan.

Kirjoittajille on kaksi sarjaa:

1. nuoret vuonna 2000 tai sen jälkeen syntyneet
2. ikinuoret viime vuosituuhannella syntyneet, yläikärajaa ei ole

Kirjoitukset pyydämme toimittamaan 15.2.2020 mennessä.

Toimitus sähköpostilla johannekseura@elisanet.fi tai postitse Johannekselainen Myllytie 1 21500 Piikkiö. Merkitse viestiin tai lähetykseen ”Kirjoituskilpa” sekä sarjatieto ja laita mukaan yhteystietosi.

– Lehtitoimikunta –

Turkuun valmistellaan 12.10.2019 karjalaista kirppistä

Turun Uusikirkko-kerhon aloitteesta ovat lähialueen karjalaisyhteisöt toteuttamassa otsikon kirppistapahtumaa. Paikkana on Turun Karjalaisten talo (Itäpellonkatu 2) ja aikaraami lauantaina 12.10. klo 10-15.

Tapahtuman myytävää/ostettavaa on ohjeistettu seuraavasti:

- ◆ Karjala-aiheisia kirjoja ja lehtiä, kaunokirjallistakin
- ◆ Vähäisessä määrin myös muita kirjoja
- ◆ Karjala-aiheisia karttoja, postikortteja ym
- ◆ Muuta Karjala-aiheista tavaraa, kunhan kirjat ovat pääosassa
- ◆ Esim ruokatuotteita ei saa tuoda myyntiin
- ◆ Jokainen myyntipöydän varaava yhdistys tai yksityinen taho hoitaa itse tuotteidensa myynnin

Puffettikin päivään näin näkymin järjestetään. Myyntipöytävarauksista voit ottaa syyskuun aikana yhteyttä Soile Suomeen soilemarja@gmail.com tai 050 342 7600.

Johannes-Seura osallistuu tapahtumaan ja kutsuu osaltaan paikalle kaikkia karjalaisuudesta kiinnostuneita.

KUTSU

Kutsun Simo Hörkön jälkeläisiä keskustelemaan sukuyhdistyksemme tulevasta toiminnasta.

Lauantaina 21.9.2019 klo 12.00
Johannes-seuran toimistoon Piikkiöön.
Sukuyhdistys tarjoaa kahvit.
Tervetuloa.

– Simo Hörkön sukuyhdistys ry. –
Eira Laiho pj. • puh: 0405129135 •
eira.k.laiho@gmail.com

MUISTAT SIE? TIJÄT SIE?

Mikä olkaa vaterkka tai jeketti tai juska? Jos et muista tai tiijä nii voiha sen tarkistaa täst uuest kirjaset mihi on koottu näit arkistoihi kertyneit Johannekse seuvul käytettyi sannoit.

Mitä sie haastat uutuuskirja

Kirjasen koko 25 x 17,5 cm, 44 sivua. Hinta 8,00 euroa + mahdolliset postikulut.

Tilattavissa Johannes-Seuran toimistolta.

Vahtola-Rokkala-Riionsaari -tapaaminen

5.10.2019 klo 13 alkaen Littoisten seurakuntatalolla (Kampakuja 2, Littoinen).

Tervetuloa!

Kukkosen Riitan kokoama Muistojen maitolaituri on ihastuttanut ohikulkijoita tänä kesänä Kaarinassa.

Kattavaa isännöintipalvelua Turun alueella

Turun talousalueen suurimpana yksityisenä isännöitsijätoimistona olemme tarjonneet kokonaisvaltaisia isännöintipalveluita jo yli 50 vuoden ajan. Se on luonut näkemyksen siitä, miten isännöintialan ammattilaisen tulee toimia.

Varsinais-Suomen Isännöintitalo Oy on auktorisoitu ja ISA ry:n auditoima, työntekijöidensä omistama isännöitsijätoimisto.

Kaipaako taloyhtiönne ammattitaitoisen ja osaavan isännöitsijätoimiston palveluita? **Ota meihin yhteyttä!**

Olette lämpimästi tervetulleita tutustumaan toimistoomme!

V-S Isännöintitalo Oy

Ari Kesäläinen, Toimitusjohtaja, RI (YAMK), AIT, ISA
p. 020 722 9944, 0400 523 194
Maariankatu 4 C, 20100 Turku
ari.kesalainen@isannointitalo.fi

www.isannointitalo.fi

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585

Faksi (02) 243 5100

Gsm (0400) 824 767

markku.hiiri@testipiste.fi

TOYOTA

autokorjaamo m.hiiri
testipiste

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoimna: keskiviikkoisin klo 12-17 sekä kuukauden ensimmäisenä

ja kolmantena arklauantaina klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: johannekseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone, Kaija Sipilä

ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,

palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2019:

Vuosikerta (9 lehteä) 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi

julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen

jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,

muu aineisto pyydetään.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti

ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta

sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään

ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy